

Διαχείριση σχολικής τάξης

Γιούλη Χρονοπούλου
Νοέμβριος 2015

Είμαστε
εκπαιδευμένοι;

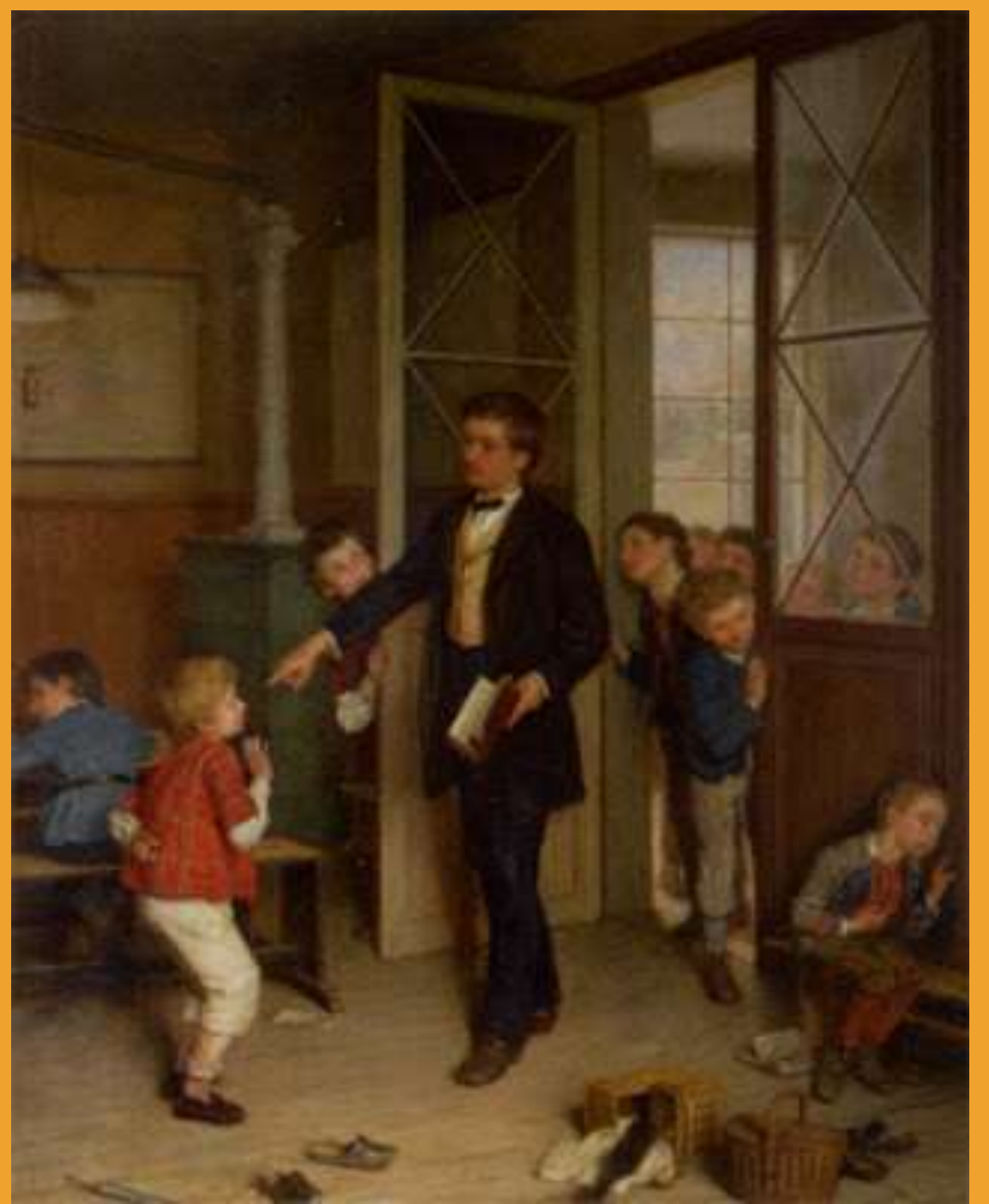
Δεν είμαστε
εκπαιδευμένοι,
αν και ...
το πρόβλημα
είναι παλιό

André H. Dargelas (1828-1926): «Ο γύρος του κόσμου»

André H. Dargelas: «Μικροί κατεργάρηδες»

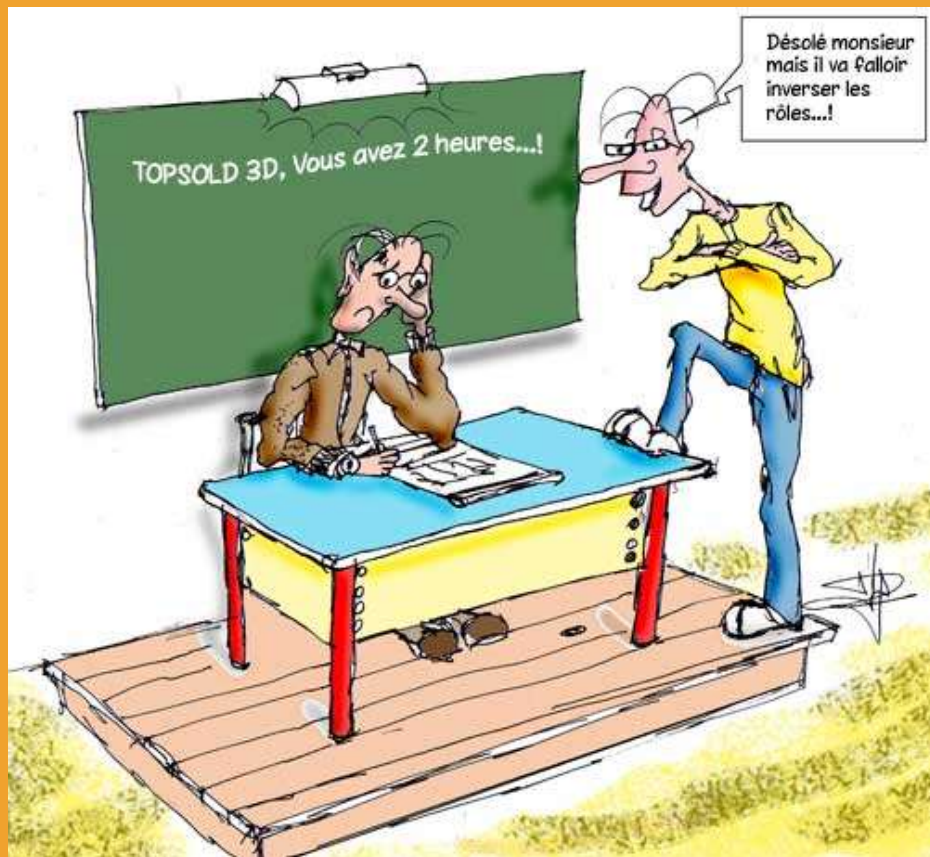
André H. Dargelas: «Οι μικροί καπνιστές στην ώρα της πράξης»

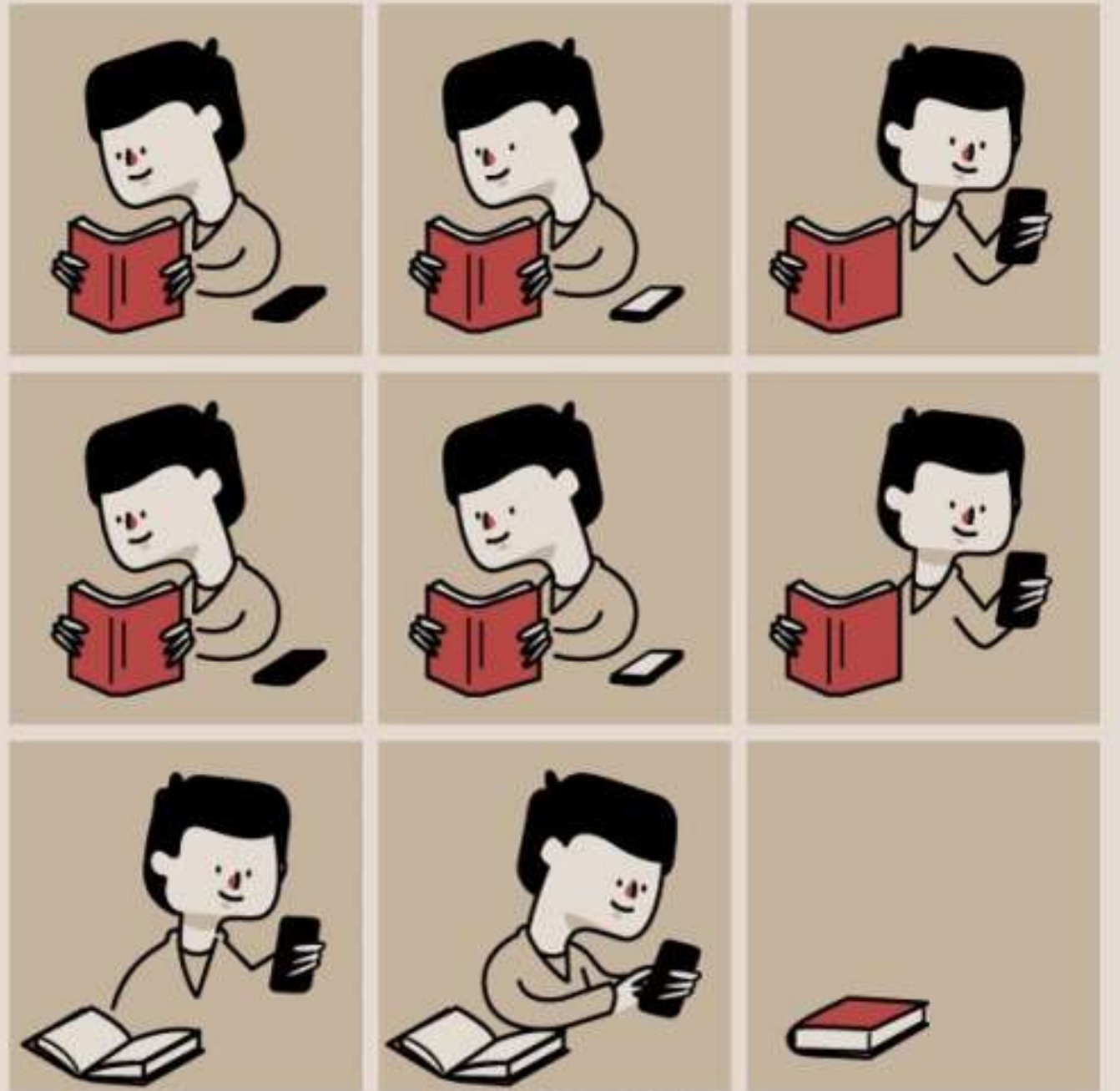

Theophile Emmanuel Duvarger (1821-1901): «Οι άτακτοι μαθητές»

... που βέβαια εξελίσσεται

προστίθενται νέοι περισπασμοί

και άλλοι παράγοντες

Και είναι αναγκαία η εκπαίδευσή μας...

...που συνήθως συμβαίνει στην πράξη

Τα προβλήματα είναι ποικίλα, πολύμορφα...

Ανησυχητική φασαρία

Ανησυχητική ησυχία

Επιθετικότητα

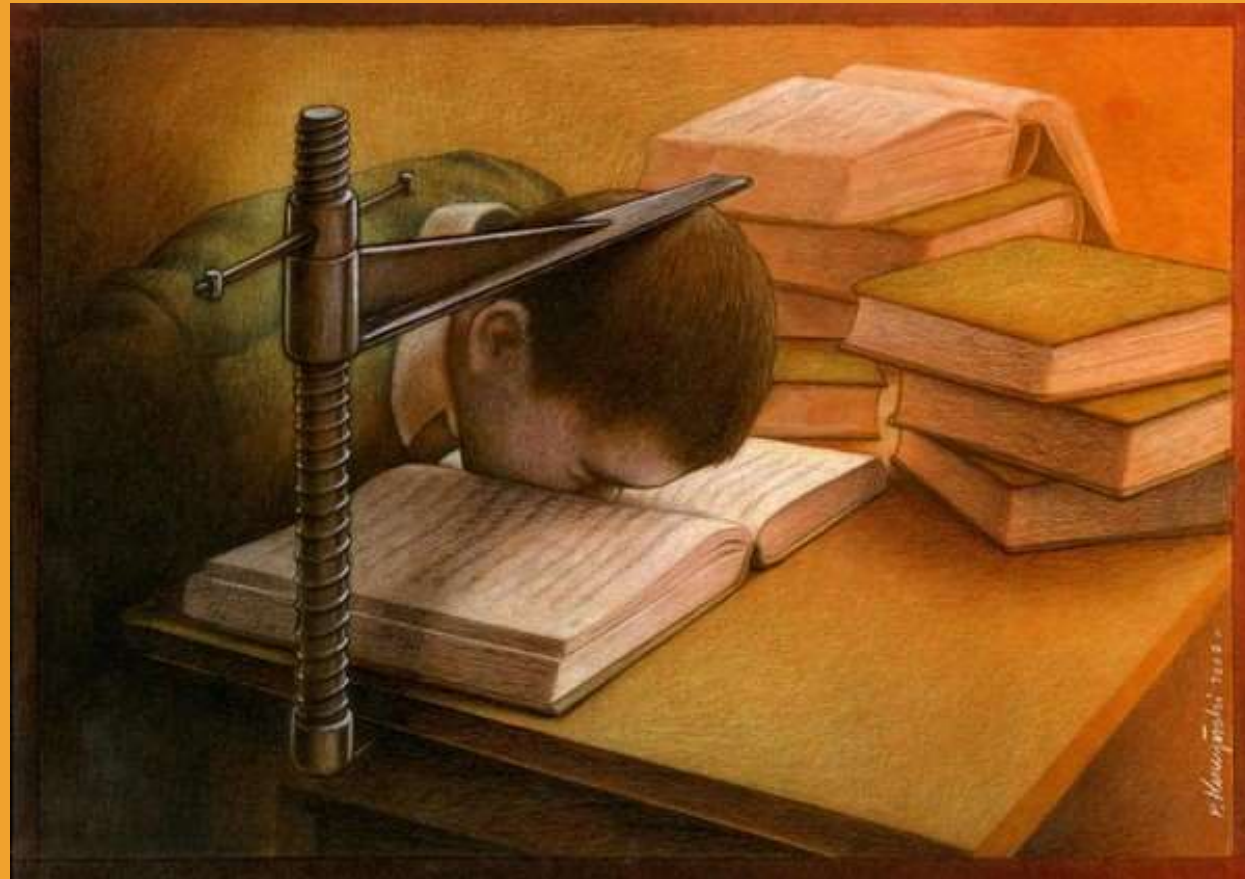
Μαθητική επιθετικότητα

Μαθησιακή επιθετικότητα

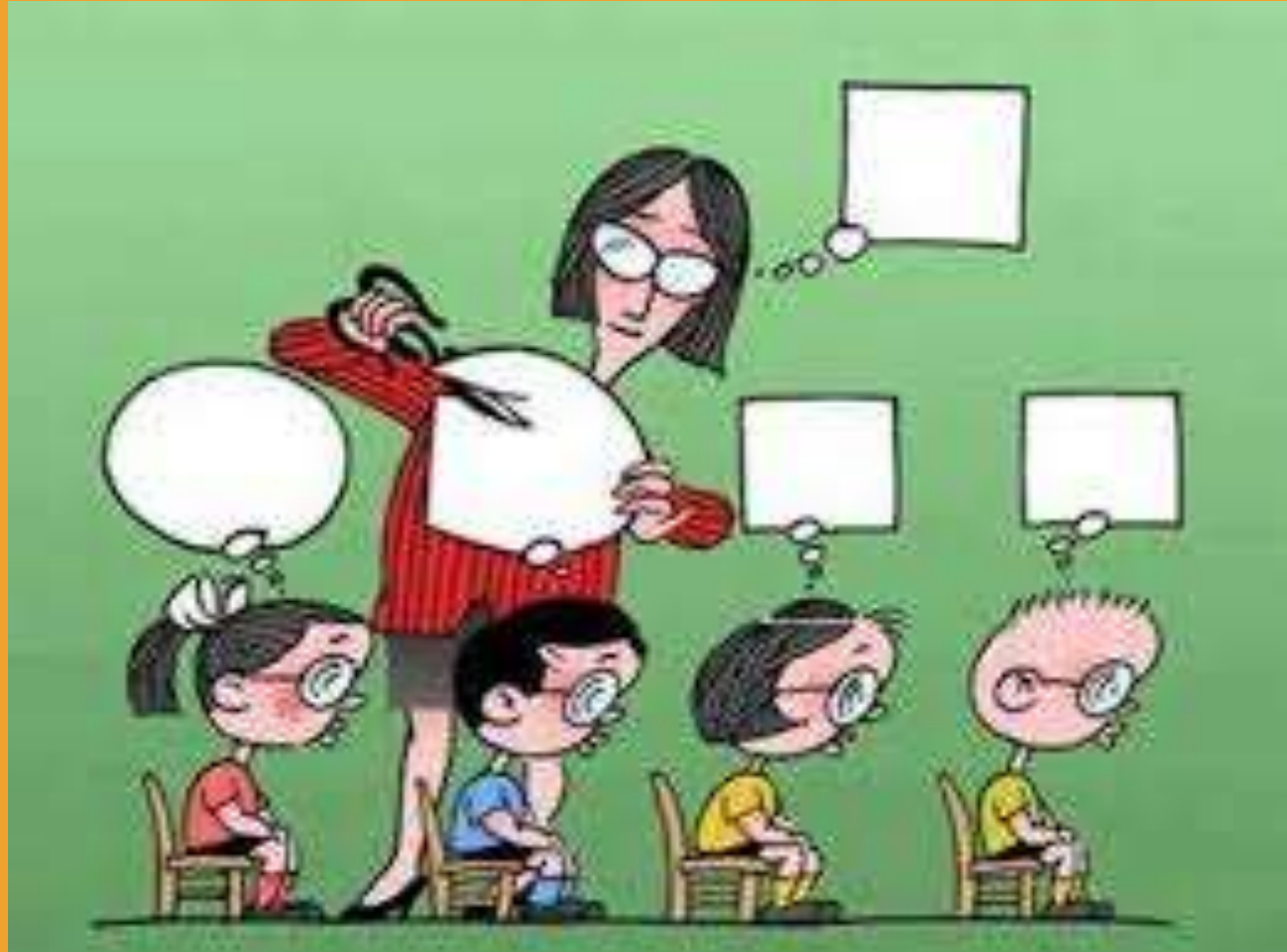

Γιατί κι εμείς καταπιέζουμε

Σκίτσο του Pawel Kuczynski

ή προσπαθούμε να ευθυγραμμίσουμε

Το σχολείο είναι μια δύσκολη ισορροπία –
έχει να κάνει με ανθρώπους

Μπορεί και να πέσουμε

Τι κάνουμε, λοιπόν;

Η διαχείριση της τάξης

Αρχικές παραδοχές

- Η σχέση διδάσκοντος – διδασκομένου πρέπει να αναπτύσσεται σε μια χωρίς προβλήματα περιοχή στη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας. Άρα η διαχείριση της τάξης είναι αναγκαία.
- Είναι ευθύνη του διδάσκοντος.
- Δεν υπάρχουν μαγικά κόλπα και αυτόματες λύσεις για τα προβλήματα διαχείρισης. Χρειάζεται χρόνος και μεθοδικότητα.

Γιατί μας ενδιαφέρει η διαχείριση της τάξης;

Γιατί **αυτό** δεν έχει νόημα.
Το μάθημα γίνεται **για** τους μαθητές.

Γιατί το μάθημα γίνεται με τους μαθητές
Το σχολείο είναι αλληλεξάρτηση

Αλληλεξάρτηση*

- Η φύση του σχολικού έργου είναι διαπροσωπική, αλληλεξαρτώμενη από κάθε πλευρά (διοίκηση, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς).
- Στην αλληλεξάρτηση ανταλλάσσονται αγαθά - εξ ορισμού στο όνομα της επίτευξης του στόχου (εδώ ο στόχος είναι κοινός: η μάθηση).
- Τα αγαθά του σχολείου είναι κυρίως άυλα (γνωστικό περιεχόμενο, γνωστικές διεργασίες, κοινωνικές δεξιότητες...).
- Όσο πιο άυλο είναι το προϊόν τόσο μεγαλύτερο ρόλο έχει η εμπλοκή του προσώπου.

*Π. Κορδούτης: «Αλληλεξάρτηση στο σχολείο»

Αλληλεξάρτηση

- Η αλληλεξάρτηση δασκάλου – μαθητή είναι αδιαχώριστη (κατανόηση του ρόλου μας, αυτορρύθμιση, μεταγνωστικές διεργασίες και των δύο).
- Απαιτείται σοβαρή εμπλοκή εαυτού, επένδυση συναισθήματος, ενέργειας, χρόνου, άρα ευαλωτότητα στο αποτέλεσμα της εμπλοκής.

Η προσωπική εμπλοκή Η επικοινωνιακή εγγύτητα*

- Η μετάδοση μηνύματος πάσχει όταν πάσχει η μέθοδος επικοινωνίας.
- Χωρίς επικοινωνιακή εγγύτητα δεν μεταδίδεται ούτε η γνώση ούτε η αγωγή (Διδάσκουμε γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις).
- Απαιτείται ευαισθητοποίηση του διδάσκοντος, συστηματική εκπαίδευση.

- Δεν εγκαταλείπουμε το ρόλο (δεν γινόμαστε γονείς), αλλά εμπλεκόμαστε προσωπικά.
- Η συμπεριφορά μας καλό είναι να μη συγκρούεται με το κλίμα και τους κανόνες που επικρατούν στο σχολείο.
- Μαθαίνουμε τους κανόνες διαχείρισης στην πράξη, συχνά κάνοντας λάθη υψηλού κόστους. Οι κακές εμπειρίες έχουν μεγαλύτερη αξία (τις επεξεργαζόμαστε – δεν τις απωθούμε).
- Η θεωρητική ευαισθητοποίηση μας θέτει σε εγρήγορση, ώστε να μαθαίνουμε από τα λάθη μας και να τα περιορίζουμε.

Οι συμπεριφορές επικοινωνιακής εγγύτητας

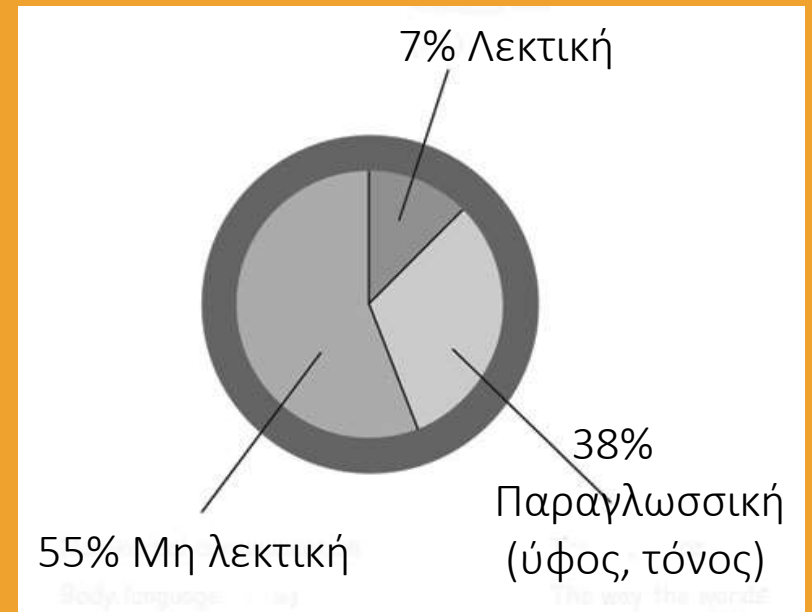
1. Αποκριτικότητας (λεκτικές, μη λεκτικές)

2. Προληπτικότητας και εμπλοκής

α. προληπτικού διακριτικού ενδιαφέροντος

β. αποκριτικού ενδιαφέροντος

γ. ελεγχόμενης εμπλοκής

3. Ελεγχόμενης αυτο-αποκάλυψης και ετερο-ανακάλυψης

Η σχολική τάξη είναι ομάδα

Τυπική ομάδα (οργανωμένη με ρόλους)

Άτυπη ομάδα (προσανατολίζεται στην ικανοποίηση κοινωνικο – συναισθηματικών αναγκών)

Επιρροή δασκάλου:

Φυσική (ανατροφοδότηση, αλληλεπίδραση)

Φανταστική (π.χ. δεν κάνουν φασαρία πριν έρθει στην τάξη αν αναμένουν αυστηρό δάσκαλο)

Συμβολική (εσωτερίκευση κανόνων)

Καλύτερο αποτέλεσμα στην εναλλαγή τυπικής – άτυπης ομάδας

Φυσικά, διατηρείται η ατομικότητα

Το πιο βασικό: η πρόληψη

(ή τα προαπαιτούμενα για να μην ψάχνουμε για ισοδύναμα)

- Η αναγκαιότητα δημιουργίας θετικού κλίματος στην τάξη
- Όταν το «προϊόν» (διδασκαλία – μάθηση) παράγεται με θετικά συναισθήματα εμπεδώνεται. Οι πληροφορίες συνδέονται καλύτερα στον εγκέφαλο, όταν επικουρεί το συναίσθημα και η καλή επικοινωνία.
- Δραστηριότητες και στρατηγικές εκπαιδευτικών για δημιουργία θετικού κλίματος και διατήρηση ισορροπίας στην τάξη.

Θετικό κλίμα στην τάξη

Κλίμα: η ατμόσφαιρα, η συναισθηματική διάθεση στο πλαίσιο της οποίας διαδραματίζεται η αλληλεπίδραση – συγκροτείται από συμπεριφορές, συναισθήματα, σχέσεις, αξίες.

Το ιδανικό κλίμα: **ΕΥΚΡΑΤΟ** (ζεστό, ενθαρρυντικό, ευχάριστο, φιλικό, δεκτικό)

Το κλίμα και η ποιότητα σχέσεων με τους εκπαιδευτικούς επηρεάζουν την επίδοση και τον χαρακτήρα των μαθητών.

Μπαίνω στην τάξη με θετική διάθεση...

...για να διδάξω άτομα που αγαπώ (φίλους όχι εχθρούς).

Δημιουργία θετικού κλίματος

Ενθάρρυνση επιθυμητής συμπεριφοράς με θετική γλώσσα (καλύτερα «προσπάθησε να λύσεις το πρόβλημα μόνος σου», παρά «μην αντιγράφεις»)

Σωστή χρήση επαίνου (με φυσικό τρόπο, αναφορά σε συγκεκριμένες δραστηριότητες)

Προσεκτική ακρόαση μαθητών

Η επικοινωνία της αποδοχής

Μη λεκτική επικοινωνία (οπτική επαφή, στάση σώματος)

Ακρόαση (παθητική – σιωπή, ενεργητική)

Ενθαρρύνσεις και προσκλήσεις για συζήτηση

Πώς σεργίρω το γεύμα της ημέρας...

Σκίτσο του Μιχάλη Κουντούρη

Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός

Πώς ξεκινώ, πώς μπαίνω στην τάξη, πώς απευθύνομαι;

Ποια εικόνα του εαυτού μου προσφέρω;

Πώς παίζω το ρόλο;

Φιλικότητα ή αυστηρότητα;

Οι πρώτες λέξεις και ενέργειες

Αυτοπεποίθηση, ενθουσιασμός

«Χαίρομαι που θα δουλέψω μαζί σας, με όλους εσάς
Θέλω να κάνουμε σπουδαία πράγματα μαζί
Θέλω να είμαι συνεπής, κι εσείς το ίδιο....»

Η αρχή της ώρας

Τεχνική εστίασης προσοχής:

➤ Δεν ξεκινάμε αν δεν υπάρχει ησυχία. Πρέπει να έχουμε εξασφαλίσει την προσοχή τους.

Συχνά είναι πιο αποτελεσματικό να σιωπήσουμε για λίγα δευτερόλεπτα, αντί να φωνάξουμε.

➤ Περιγράφουμε τι θα επακολουθήσει – όχι αβεβαιότητα στην τάξη

Αναγκαία η λειτουργική διδασκαλία

- Διδασκαλία σχεδιασμένη, με ροή, χωρίς νεκρό χρόνο
- Ποικιλία δραστηριοτήτων και με τρόπο που να κινητοποιεί τους μαθητές, να απευθύνεται στις κλίσεις τους
- Να μην προκαλεί άγχος στους μαθητές (ανάλογο επίπεδο μαθησιακής ετοιμότητας, ανάλογο συναισθηματικό περιεχόμενο)

Θεωρητικές προϋποθέσεις για μια λειτουργική τάξη

1. **Ενδιαφέρον για μάθηση** (Thorndike) (πηγή: τα ευχάριστα συναισθήματα, το ενδιαφέρον - κίνητρο για προσοχή, αξιοποίηση ενδιαφερόντων μαθητών, καταχώρηση στη μακροχρόνια μνήμη).
2. **Μαθησιακή ετοιμότητα** (Bruner) (προδιάθεση επίδοσης, δεν αφήνουμε κενά, αν και η έλλειψη ετοιμότητας μπορεί να οφείλεται σε εξωσχολικούς παράγοντες, διαφοροποίηση ως προς τη μαθησιακή ετοιμότητα, η κοινή αλλά και ομαδική μάθηση επιδιώκει την εξάλειψη της διαφοράς).
3. **Ενίσχυση** (Skinner) (μορφές αμοιβής ή απουσίας αμοιβής, χωροχρονική συνάφεια ερεθίσματος – αντίδρασης).
4. **Παρώθηση** (ενεργητική ιδιότητα που παροτρύνει ανθρώπινη συμπεριφορά, διέγερση για δράση. Παράγοντες: ανθρώπινες σχέσεις στην τάξη, άμιλλα, ενδιαφέροντα, ελευθερία, αναγνώριση του μαθητικού ρόλου στη σχολική ζωή, ανταπόκριση στις ανάγκες του μαθητή).

Πρακτικές προϋποθέσεις για μια λειτουργική τάξη

Αγάπη προς τα παιδιά

Πρόκληση ενδιαφέροντος,
προσοχής

Αμεροληψία – Αντικειμενικότητα

Δικαιοσύνη

Χιούμορ (σε όρια)

Σταθερότητα (στις αξίες και τους
κανόνες της τάξης και του
σχολείου)

Αυτοπεποίθηση

Θετική γλώσσα

Ετοιμότητα

Οριοθέτηση

Όχι απειλές

Όχι θυμός

Όχι ταπείνωση παιδιών

Όχι αποκλειστικά θεωρητική ομιλία

Επίσης συνιστάται η αποφυγή

της εντελώς προσωπικής μανιέρας (προσωπικών ιδιοτεροτήτων)
των υπερβολών (στην οικειότητα, στην αυστηρότητα)

Όμως, αφήνουμε περιθώριο
και στην εξαίρεση, στο διαφορετικό

Αρχές διδακτικής συμπεριφοράς για συμμετοχή μαθητών

Αίσθηση χρησιμότητας της ύλης (σύνδεση με παρόν, με ζωή)

Ανάθεση εργασιών με προσδιορισμό προδιαγραφών και κριτήρια αξιολόγησης

Έμφαση στα προσωπικά ενδιαφέροντα των μαθητών

Συνέπεια στις πράξεις και τους όρους

Ευκαιρίες για επίδειξη υπευθυνότητας

Γνώση αντικειμένου

Ο εκπαιδευτικός ηγέτης – συντονιστής της τάξης –σε ρόλο προτύπου

Εκτός τάξης

Επίβλεψη κατά τα διαλείμματα.

Συμμετοχή σε προγράμματα προαγωγής υγείας / συμβουλευτικά προγράμματα, πολιτιστικά, σε ομαδικές δραστηριότητες, με αποφυγή δημιουργίας ανταγωνιστικού κλίματος.

Αλλά και το περιβάλλον της τάξης έχει σημασία

Αισθητική - Διακόσμηση

Διάταξη θρανίων

Καθαριότητα – φροντίδα του χώρου

Για να κερδίζει τον σεβασμό, για να προσελκύει
Διαρρύθμιση τάξης, ώστε να είναι ο δάσκαλος κοντά στα παιδιά

Υπάρχει, βέβαια, και αυτός ο τρόπος....

Το υποχρεωτικό μάθημα Soji No Jikan:
«Η ώρα της καθαριότητας»
Μάθημα καθαριότητας στα Ιαπωνικά σχολεία, και
καθημερινή 15λεπτη εφαρμογή (συνήθως 13:30 - 14:45)

Κάθε παιδί έρχεται στο σχολείο με τα δικά του σύνεργα καθαριότητας: κουρέλι, ξεσκονόπανο, σκούπα...

Εκεί, πάντως, υπάρχει και η ώρα του ύπνου...

Επίτευξη ισορροπίας

Προτιμότερο να εδραιώνεται η ισορροπία παρά να διορθώνεται/
τιμωρείται η συμπεριφορά.

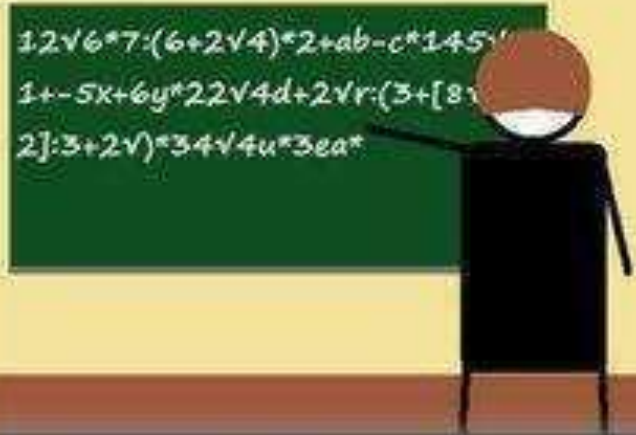
Οργάνωση τάξης

Οργάνωση κατάλληλων δραστηριοτήτων

Θέσπιση κανόνων – προσδιορισμός διαδικασιών

Εδραίωση κοινών κωδίκων

Τι είναι γραμμένο στον πίνακα

$12\sqrt{6} \cdot 7 \cdot (6+2\sqrt{4}) \cdot 2+ab-c \cdot 145\sqrt{3}$
 $1+-5x+6y \cdot 22\sqrt{4}d+2\sqrt{r} \cdot (3+[8$
 $2]:3+2\sqrt{v}) \cdot 34\sqrt{4}u \cdot 3ea^*$

Τι νομίζει η δασκάλα πως είναι γραμμένο στον πίνακα

$$2 + 2 = 4$$

Τι νομίζουν οι μαθητές πως είναι γραμμένο στον πίνακα

而不是键入一個美好的譯員
胡說我有一個夢想，夢想雞E
話'的事情在衣櫃裡，他媽的
舖到有經驗的獵人阿哈小姐

Τι θυμούνται οι μαθητές

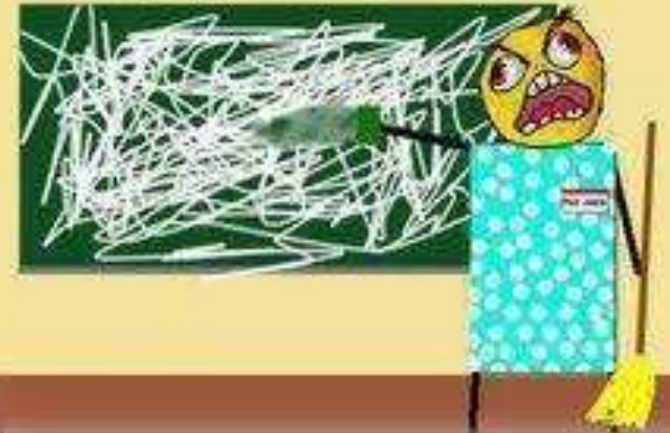

Τι νομίζουν οι μαθητές ότι θα πέσει στο τεστ

$9485 \cdot 644 \cdot \pi / 854 \cdot (684 \cdot 123) / 77^{100} \cdot \sqrt{48y} \cdot \log(1947 \cdot \pi / 342 \cdot 54$
 $\sqrt[3]{6 \cdot 4742} \cdot (9 \cdot 782 / 4 \cdot \log(142319874 / (12 \cdot (54 \cdot 63) \cdot 42 \cdot 62$
 $\sqrt[5]{a \cdot x}) / 7 \cdot \sqrt[3]{(a-b)2a^2+2ab-3b^2} \cdot \sin 2\alpha \cdot \cos \alpha \cdot \sin(\alpha/3) \cdot \sin$
 $\cdot \cos \beta \cdot \cos \alpha \cdot \sin \beta / (\cos(\alpha+\beta) \cdot \cos \alpha \cdot \cos \beta \cdot \sin \alpha \cdot \sin \beta) \cdot \sin(90^\circ \cdot \alpha$
 $\cdot \cos(90^\circ \cdot \alpha) \cdot 6544 \cdot 524 / 521 \cdot 61321133258 \cdot 53215 / \log(6486$
 $\log(43.6994 \cdot \pi) / 8.6542315800 \cdot \pi \cdot 3 \cdot X \cdot \sin \alpha \cdot \cos \alpha \cdot \sin \alpha \cdot \cos \alpha$
 $\sqrt[3]{(2 \cdot 2^{\sqrt{2}}) / \log(8+65321.314716\pi) / 3.1415926535897932$
 $4626433832 / 2ab \log(2bc / 2ac \cdot \pi) - 476 \cdot 842887\pi \cdot c \cdot b / b$
 $\cdot (54852) \cdot (/ \pi 5421) \cdot \log(360^\circ \cdot \pi) \cdot \pi - 24185 \cdot 876564321$
 $\log(28471.6584 \cdot \pi) \cdot 5640 \cdot 23150 \cdot \sqrt{6580\pi} \cdot (/ \log-d) / \pi$

Τι νομίζει η καθαρίστρια ότι είναι γραμμένο στον πίνακα

Συνεννόηση, συμφωνία, συνεργασία

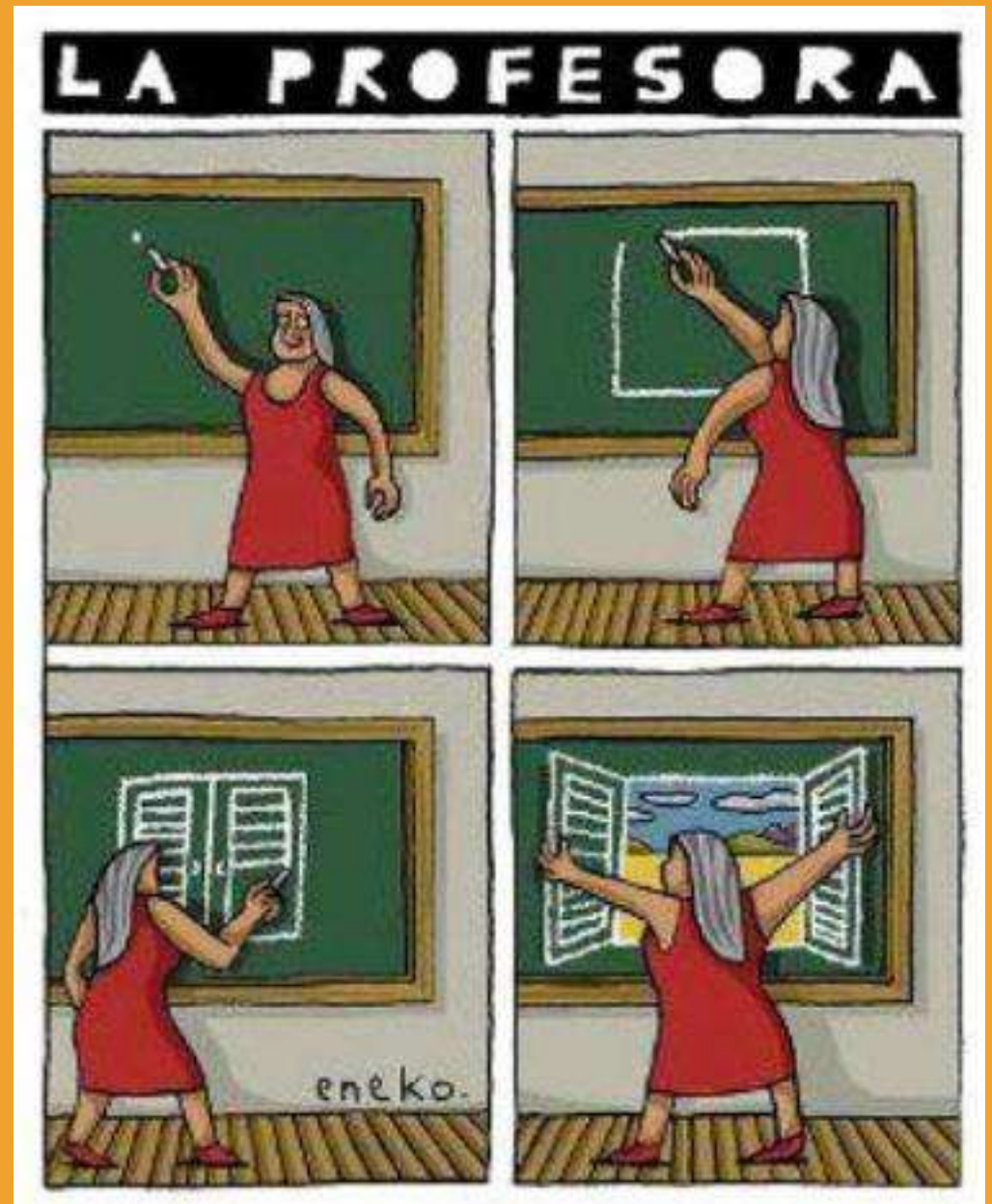
"I expect you all to be independent, innovative, critical thinkers who will do exactly as I say!"

Δημιουργία ενός παραγωγικού και ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος

- Κανόνες λειτουργίας που δεν ισοπεδώνουν την προσωπικότητα και προωθούν την ομαλή συνύπαρξη και συνεργασία.
- Αποδοχή της διαφορετικότητας, αποφυγή απόρριψης συμπεριφορών.
- Ενθάρρυνση, διάλογος, έπαινος, επιβράβευση επιθυμητής συμπεριφοράς.

- Ικανότητες του εκπαιδευτικού στο χειρισμό της τάξης, χωρίς να καταφεύγει σε φωνές, επιβολή ακραίων ποινών ή σε εκφοβισμό.
- Συνεργασία και συνεχής επαφή με την οικογένεια.
- Ανάθεση υπευθυνότητας στους μαθητές.
- Χρήση μεθόδων αντιμετώπισης προβληματικής συμπεριφοράς.
- «Υπογραφή» συμβολαίου συμπεριφοράς για επιθυμητές συμπεριφορές.

Ο εκπαιδευτικός πρέπει:

Να γνωρίζει τα ονόματα όλων των μαθητών

Να χρησιμοποιεί θετικές προτροπές

Να είναι σε επαγρύπνηση για τα απρόοπτα

Να δείχνει αυτοπεποίθηση

Να έχει οργανώσει καλά το μάθημα

Να προκαλεί το ενδιαφέρον των μαθητών για το μάθημα

Να μην εκνευρίζεται, να μη χάνει την ψυχραιμία του, να μην προσβάλλει

Σύνδεση παιδαγωγικών - διδακτικής

Εμπλουτισμός μαθήματος

Ανανέωση

Ποικιλία

Συμμετοχικές μέθοδοι

Ομαδοσυνεργατική

Βιωματικές τεχνικές

Πολλαπλή νοημοσύνη

Διαφοροποιημένη διδασκαλία

Οι κανόνες δεν είναι «κανόνι» Οι κανόνες έχουν κανόνες

Διαμορφώνονται μαζί με τους μαθητές
(συνεργατικά, συναινετικά).

Τίθενται εξ αρχής.

Τοποθετούνται σε ευδιάκριτη θέση

Οι κανόνες είναι απλοί, σύντομοι και
σαφείς.

Είναι λογικοί (πίσω από κάθε κανόνα
υπάρχει λογική).

Σημαίνουν δέσμευση και για τον
διδάσκοντα και πρέπει να τηρούνται
και από αυτόν.

Είναι (σχετικά) λίγοι (5-6 κανόνες είναι
αρκετοί).

Λίγοι και
σύντομοι,
αλλά όχι τόσο

"... AND THAT SHOULD COVER ALL MY
RULES FOR THE CLASS."

Το μοντέλο της θετικής πειθαρχίας (the «positive discipline model»: Frederic Jones)

- Ο δάσκαλος σέβεται για να τον σέβονται.
- Όχι μόνο λέει πώς να συμπεριφέρονται οι μαθητές, αλλά δείχνει την κατάλληλη συμπεριφορά στην καθημερινή ρουτίνα – είναι πρότυπο.
- Κατανοεί τα κίνητρα πίσω από τη μαθητική συμπεριφορά.
- Χρησιμοποιεί την ενθάρρυνση.
- Προτιμά να διαμορφώνει τους κανόνες με θετική και όχι αρνητική διατύπωση.
- «Τα παιδιά πρέπει να ελέγχονται και οι καθηγητές μπορούν να το πετύχουν μέσα από τη γλώσσα του σώματος, τον τρόπο διαχείρισης, τη γονεϊκή υποστήριξη.»

Θετική πειθαρχία

Επίσης

Κατά τον Jones,
το 50% του χρόνου της τάξης χάνεται λόγω κακής συμπεριφοράς
στο 80% του χαμένου χρόνου μιλούν χωρίς άδεια
στο 19% ονειροπολούν
στο 1% προκύπτουν σοβαρά προβλήματα

Πρέπει να εκτιμούμε αν, πόσο και με τι θα ασχοληθούμε.

Μύθοι και αλήθειες για τους κανόνες

- Οι μαθητές πρέπει ήδη να ξέρουν πώς πρέπει να συμπεριφέρονται στην τάξη.
- **Όχι.** Μέχρι να αποσαφηνιστούν οι κανόνες τούς ψάχνουν διερευνώντας τα άκρα.

- Χρειάζεται χρόνος, δεν προλαβαίνεις να «διδάξεις» / ανασκοπήσεις τους κανόνες, γιατί έχεις τόση ύλη να διδάξεις.
- **Όχι.** Οι κανόνες προηγούνται της διδασκαλίας. Η πειθαρχία έρχεται πριν τη διδασκαλία, δηλαδή δεν καθυστερώ να τους καταστήσω σαφείς επειδή έχω ύλη να καλύψω (αφιερώνω χρόνο στο θέμα της διαχείρισης).

- Οι κανόνες είναι γενικές κατευθύνσεις.
- **Όχι.** Οι κανόνες Δεν είναι πάντα γενικοί - είναι συγκεκριμένοι και μπορεί να διαφέρουν κατά περίπτωση.

- Αν οι κανόνες ανακοινωθούν, οι μαθητές τούς καταλαβαίνουν.
- Όχι. Οι κανόνες δεν ανακοινώνονται απλώς, διδάσκονται.

- Αν ο καθηγητής κάνει καλή δουλειά με τους κανόνες στην αρχή της χρονιάς, δεν χρειάζεται να ξανα-ασχοληθεί μ' αυτούς.
- Όχι. Οι κανόνες επανα-υπενθυμίζονται.

- Η πειθαρχία είναι ζήτημα αυστηρής επιβολής των κανόνων.
- **Όχι.** Η επιβολή είναι ήρεμη, όχι δικτατορική. Οι δάσκαλοι που διαχειρίζονται καλά την τάξη είναι ζεστοί και χαλαροί, όχι απότομοι.

➤ Οι μαθητές αντιπαθούν τους κανόνες της τάξης.

➤ **Όχι.** Οι μαθητές έχουν ανάγκη τους κανόνες, τα όρια, όχι το χάος.

Οι τύποι του εκπαιδευτικού

- Αυταρχικός
- Επιτρεπτικός
- Δημοκρατικός – Διαλεκτικός

Αυταρχικός

Επικρατεί και κατευθύνει

Οι ποινές μέσω επιβολής

Υπακοή η μέγιστη αρετή

Αποφασίζει για όλα (οι μαθητές ανώριμοι)

Δασκαλοκεντρικό στυλ, μονόδρομη επικοινωνία

Η παραγωγικότητα σχετίζεται με ποσότητα

Οι μαθητές εξαρτημένοι - καταπιεσμένοι

Δημοκρατικός

Συμμετοχικό – συλλογικό στυλ

Ύστατη πηγή ευθύνης – εξουσίας, αλλά με συναίνεση και συμμετοχή

Πίστη στην εσωτερική ικανότητα μαθητή για αυτοκαθοδήγηση

Ανοιχτοί ορίζοντες

Προάγει διαπροσωπικές σχέσεις

Μάθηση σε σχέση με την ποιότητα

Οι μαθητές λογικά αγαπούν το δάσκαλο και τον μιμούνται

Σοβαρότητα – αξιοπιστία

Συνέπεια λόγων – έργων

Παροχή ευκαιριών για διάλογο, για επιτυχία

Ενίσχυση αυτοσυναισθήματος μαθητών

Επιτρεπτικός

Επιτρέπει τα πάντα χωρίς σχέδιο και αυθαίρετα

Έλλειψη ελέγχου

Ασάθεια

Έλλειψη σχεδιασμού

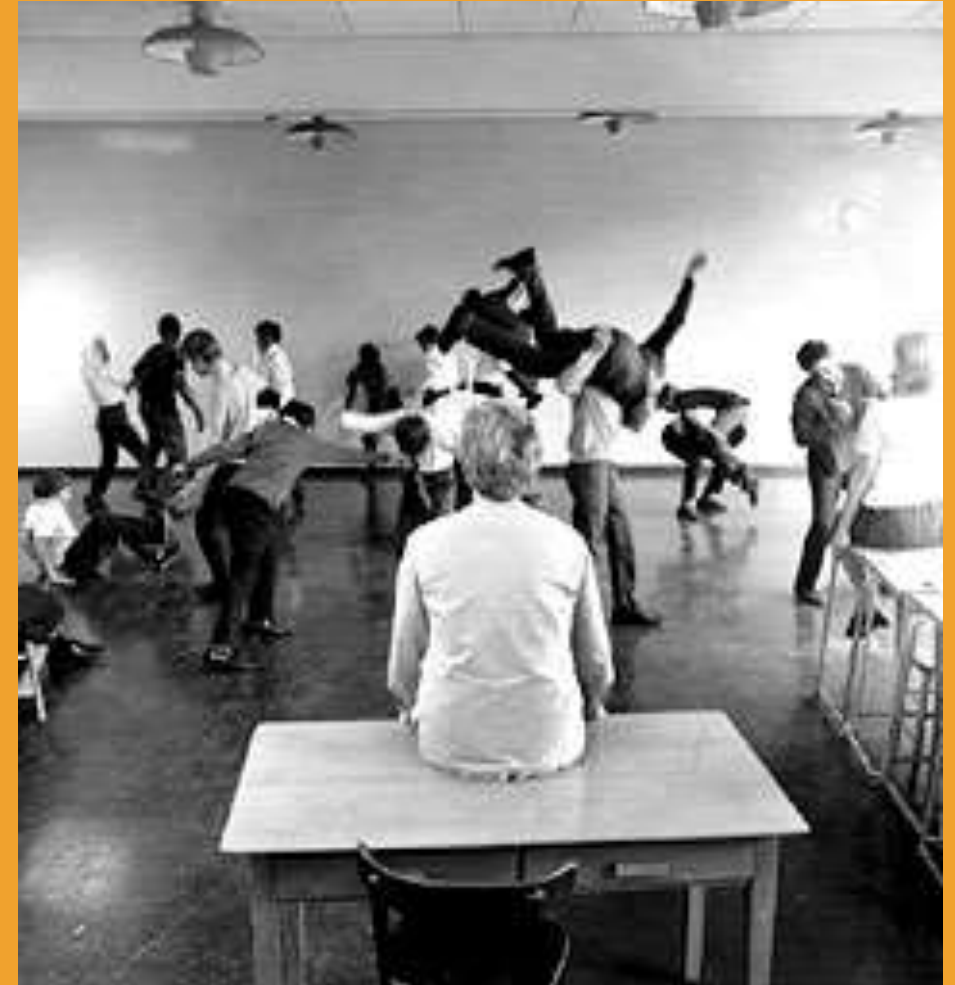
Σύγχυση

Μπορεί να δημιουργήσει αρνητική κατάσταση

(π.χ. «γράψτε τώρα διαγώνισμα»)

Έλλειψη αποτελεσματικότητας

Ίσως τον συμπαθούν, αλλά δεν τον σέβονται/ εκτιμούν

Το καλύτερο: δημοκρατικός
αλλά

Καλύτερα αυταρχικός παρά επιτρεπτικός

types of teachers

boring

fun

strict

bad

lazy

Όμως, υπάρχει και το προσωπικό στυλ

Κάποτε είχα ακούσει αυτή τη συμβουλή *«Επειδή η αρχή είναι το ήμισυ του παντός, το ζήτημα είναι να τους πάρεις τον αέρα. Να είσαι αυστηρή, για να σε φοβηθούν. Ούτε χαμόγελο – τουλάχιστον μέχρι τα Χριστούγεννα».*

Όμως, αυτή δεν είμαι εγώ. Προσπάθησα να το ακολουθήσω, αλλά με τα παιδιά ήρθα σε ισορροπία, όταν έγινα ο εαυτός μου.

Συμβουλή: *«Να είσαι ο εαυτός σου (αλλά, οριοθετημένα)».*

Δεν γίνεται να είμαστε όλοι ίδιοι

Υπάρχουν και αρκετοί μύθοι

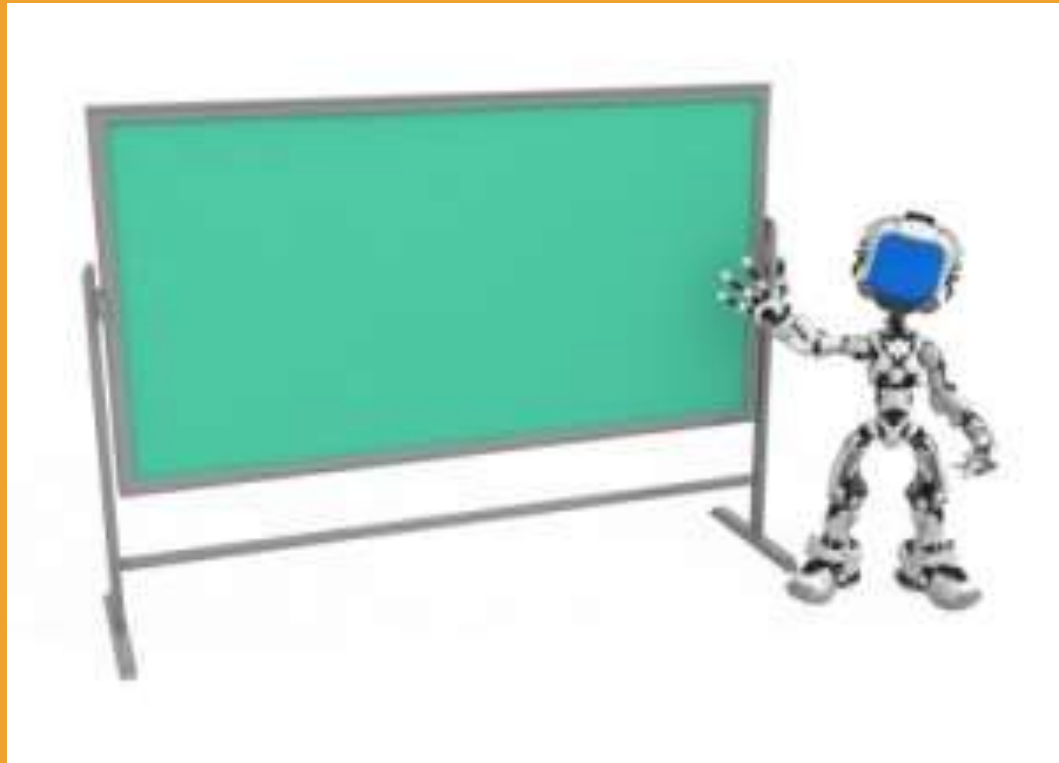
Ο καλός δάσκαλος

- δεν χάνει ποτέ την ψυχραιμία του ούτε δείχνει έντονα συναισθήματα.
- είναι σταθερός, δεν έχει μεταπτώσεις, δεν έχει εναλλαγές διάθεσης
- δεν μεροληπτεί, δεν ξεχνά, δεν κάνει λάθη
- παρέχει πάντοτε ένα συναρπαστικό μαθησιακό περιβάλλον, που κεντρίζει το ενδιαφέρον, είναι ελεύθερο και ταυτόχρονα ήρεμο και πειθαρχημένο

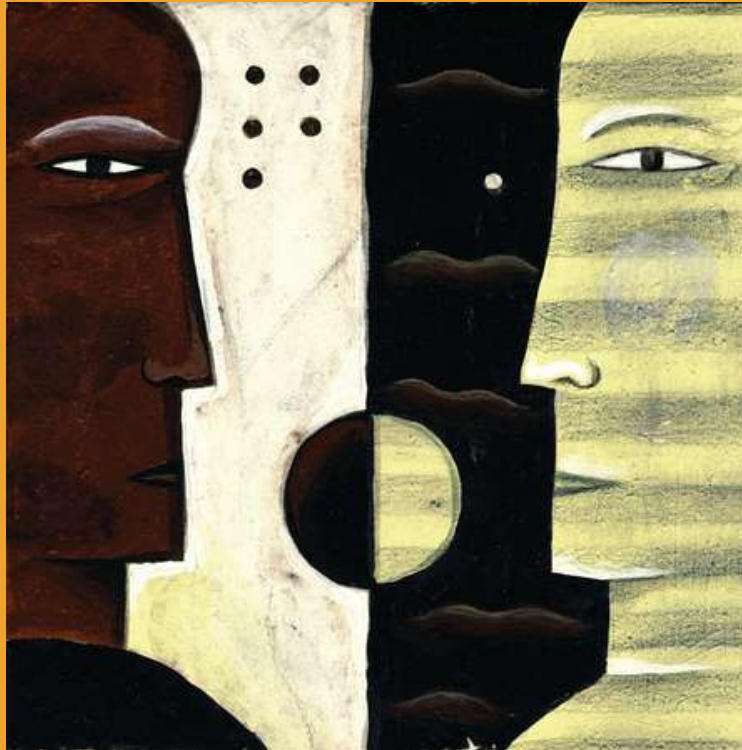
Με άλλα λόγια

- Ο καλός δάσκαλος υπερτερεί κατά πολύ του μέσου ανθρώπου, είναι υπεράνω κάθε ανθρώπινης αδυναμίας.

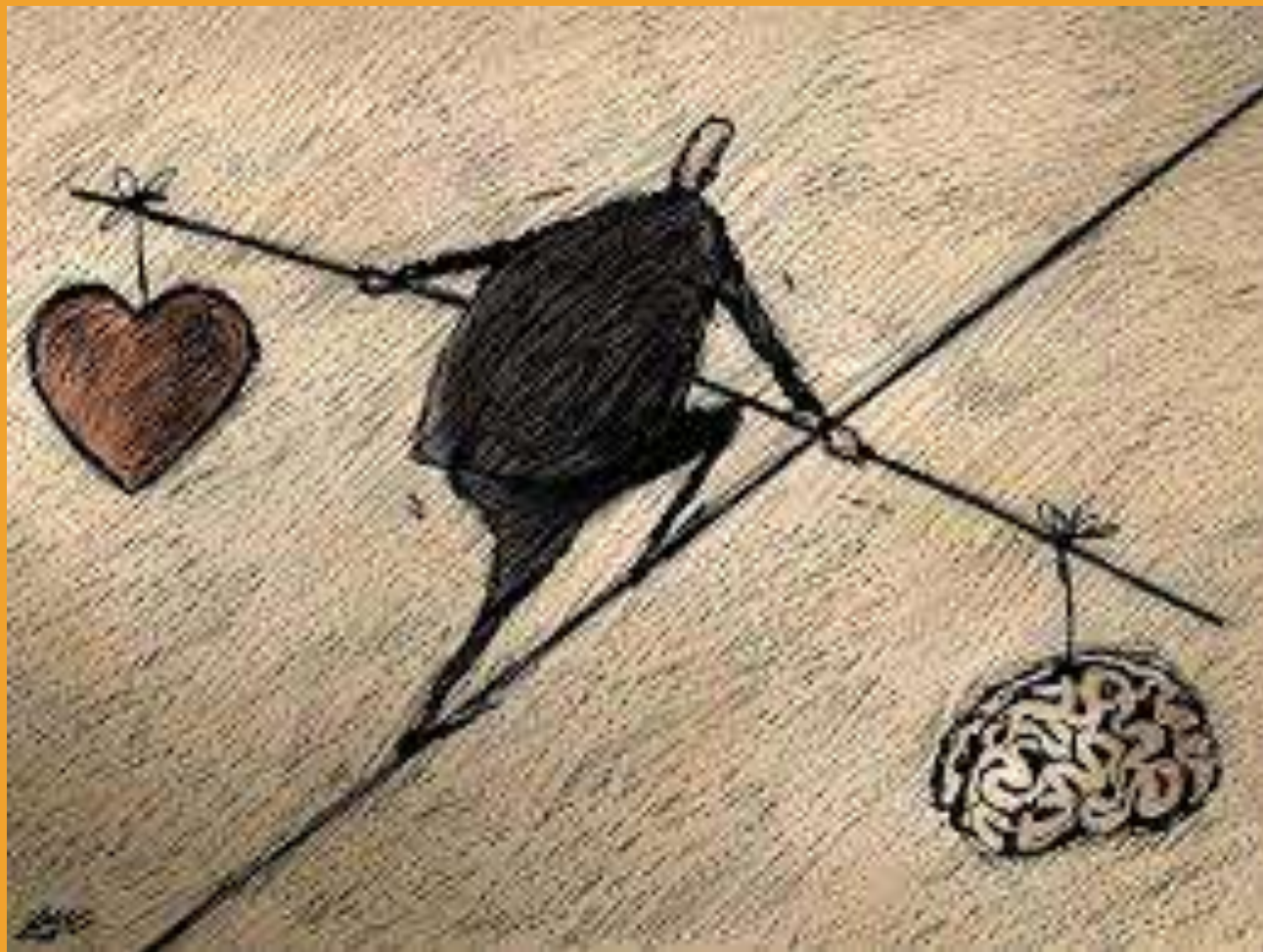
Όμως, ο δάσκαλος είναι άνθρωπος.
Δεν είναι ρομπότ

Ο δάσκαλος είναι άνθρωπος.
Γι' αυτό, όσα λέμε εδώ λειτουργούν υπό αυτή
την αίρεση...

Παν μέτρον ἄριστον
Ισορροπία φιλικότητας – αυστηρότητας
Ισορροπία συναισθήματος - λογικής

Τι εξοπλισμό πρέπει να διαθέτουμε;

Ένα βασικό προσόν:
Να είσαι πάντοτε
παντού
(*withitness* ή «έχω ένα μάτι
πίσω από την πλάτη»)

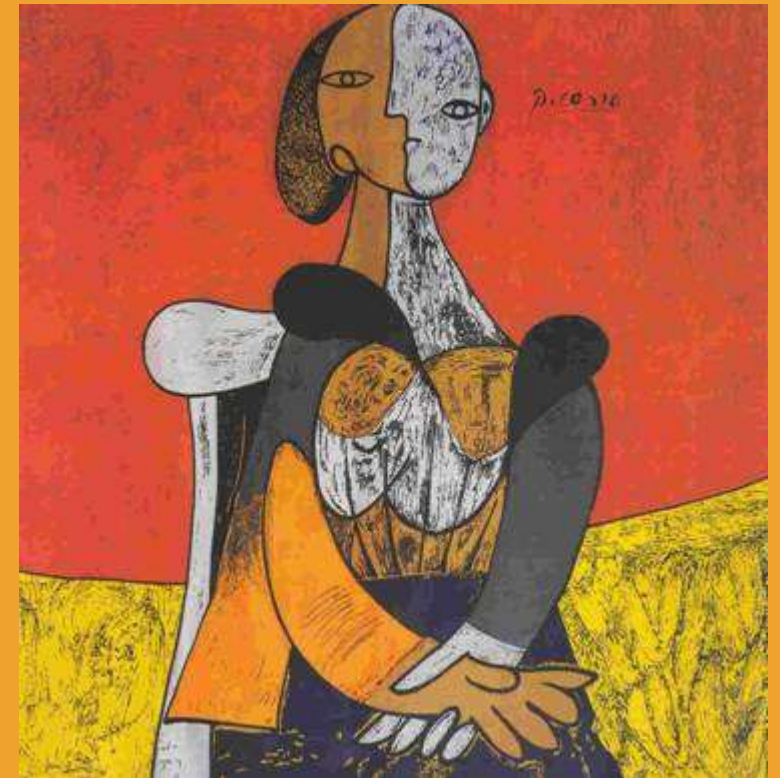

Σημαντικό: ισότητα, δικαιοσύνη

Κάποιες φορές χρειάζεται να διακρίνουμε τις δύο έννοιες.

Μπορεί να ακολουθήσουμε άλλη τακτική απέναντι σε ένα παιδί κι άλλη απέναντι σε άλλο: ανάλογα με τον τρόπο που θεωρούμε ότι το καθένα θα αφομοιώσει ή θα επανορθώσει καλύτερα.

Πάντως, οι αδικίες και οι διακρίσεις (είτε στη συμπεριφορά είτε στη βαθμολογία) εξεγείρουν – αν κάνουμε λάθος, μπορούμε να επανορθώσουμε ή να ζητήσουμε συγγνώμη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΚΑΠΟΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

- Κατανόηση του τύπου του πληθυσμού της τάξης
- Καθορισμός και εφαρμογή ξεκάθαρων κανόνων στην τάξη
- Σχεδιασμός και οργάνωση μαθησιακού περιβάλλοντος (σωστή διαχείριση του χρόνου, χώρου, πνεύμα συνεργασίας, αποδοτική χρήση των μέσων διδασκαλίας)
- Επικοινωνιακή ικανότητα (λεκτικές και εξωλεκτικές δεξιότητες)— δημιουργία θετικού κλίματος
- Διαχείριση συγκρούσεων – πειθαρχία (επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της μάθησης)

Πληθυσμός τάξης – Πρώτη εφηβεία

Αρχή ανάπτυξης αφηρημένης σκέψης

Σύγχυση ρόλων (οριοθέτηση ρόλων μαθητή – δασκάλου)

Προσπάθεια ανάπτυξης οικειότητας (καθορισμός αποστάσεων)

Επιθυμία για απομόνωση – Τάσεις ονειροπόλησης (ανάπτυξη συντροφικότητας)

Αγάπη για περιπέτεια (ευκαιρίες δράσης)

Αυξημένη κινητικότητα (αφορμές για διέξοδο)

Επιθυμία για παρέα με το ίδιο φύλο (ευκαιρίες για συνεργασία με το άλλο φύλο)

Τάση για ανεξαρτητοποίηση – Αυξημένη ευαισθησία (συνεργασία με οικογένεια)

Επιθετικότητα προς κάθε μορφή εξουσίας (κατανόηση)

Ανάγκη για ενθάρρυνση και κατανόηση

Πληθυσμός τάξης – εφηβεία

Ανακαλύπτουν αφηρημένη και υποθετική σκέψη

Αισθάνονται ότι έχουν απεριόριστες δυνατότητες/δυνάμεις και θέλουν να τις ενεργοποιήσουν αμέσως – ανυπομονησία

Κάνουν συζητήσεις για φιλοσοφία, θρησκεία, μεταφυσική – αναζητήσεις αλλά και για πολιτική – επιθυμούν την αναδιάρθρωση του κοινωνικού συστήματος

Ασχολούνται με την εξωτερική εμφάνιση – γκρινιάζουν γι' αυτήν

Πρόκληση και αυτοθυσία / εγωπάθεια και αλτρουισμός

Έντονος εγωκεντρισμός - ναρκισσισμός

Η «φυσιολογική τρέλα»

Δοκιμασία των ορίων

Καλπασμός φαντασίας

Ψυχικές μετατοπίσεις (ραγδαίες ψυχικές και σωματικές μεταβολές) – συνεκτίμηση περιβάλλοντος, προσωπικής ιστορίας, υποκειμενικών εμπειριών

Τι να αποφεύγουμε

Όχι ότι κάνουν λάθος

Όχι ότι θα γίνουν σαν κι εμάς – θα προσγειωθούν

Όχι ειρωνείες για τις υπερβολές τους

Όχι επικριτικοί για τους φίλους τους

Όχι αμφισβήτηση ικανότητας για ανεξαρτησία

Όχι συζήτηση των συζητήσεών μας μαζί τους

Τι να κάνουμε

Με σοβαρότητα αντιμετωπίζουμε τα προβλήματά τους

Θέτουμε περιορισμούς, αν εκτιμάμε ότι χρειάζεται (τα όρια δημιουργούν ασφάλεια)

Γνώση της τάξης

Γνωρίζουμε τους μαθητές (ονόματα, χαϊδευτικά, ενδιαφέροντα, κλίσεις, συναισθήματα, αυτό-εικόνα) – Μπορούμε να τους δώσουμε να συμπληρώσουν σε χαρτονάκια, χαρτιά σχετικές πληροφορίες

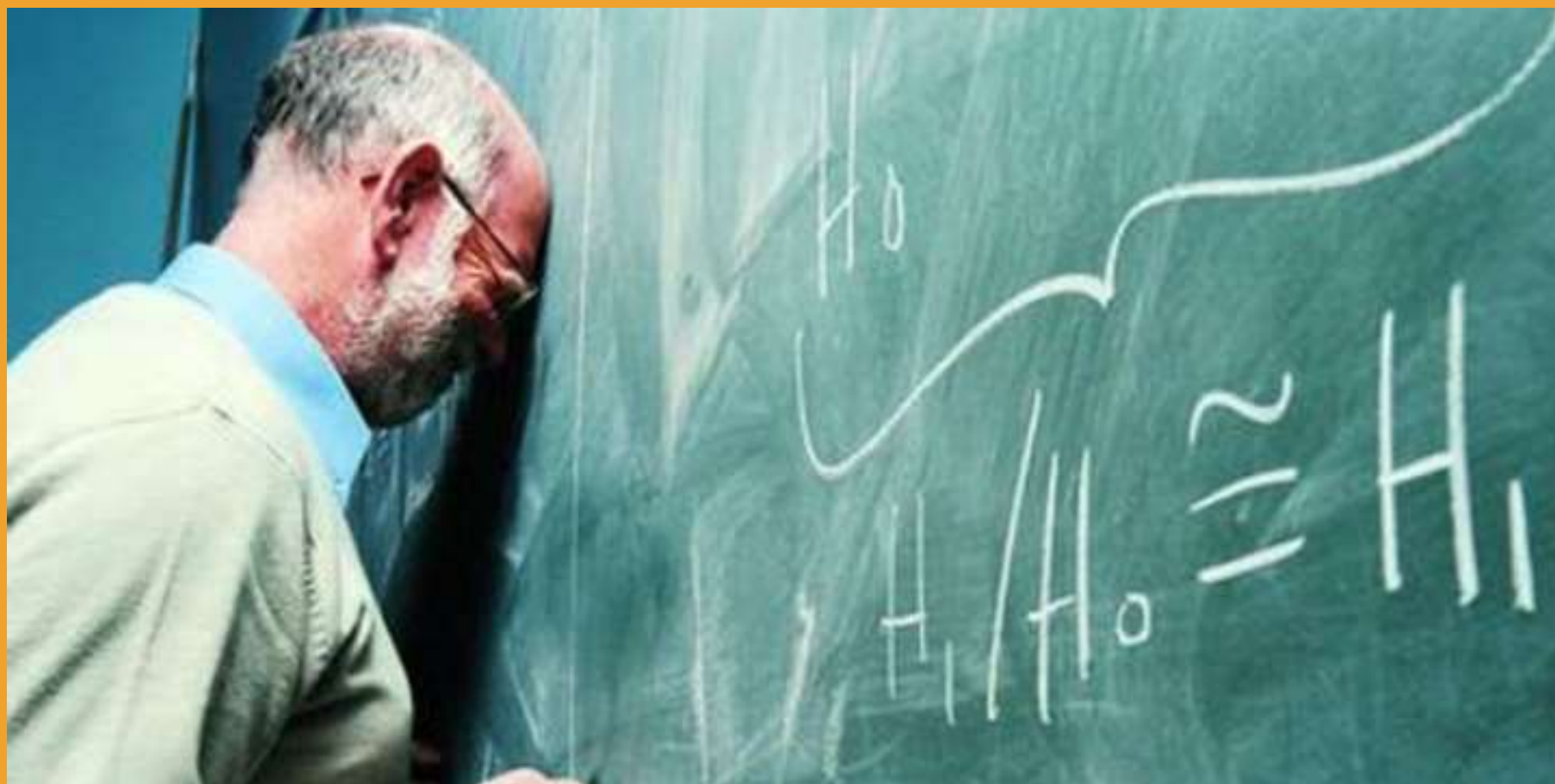
Γνωρίζουμε τη μαθησιακή τους ετοιμότητα – γνώσεις/δεξιότητες

Γνωρίζουμε την κοινωνική - οικονομική κατάσταση / πραγματικότητα περιοχής

Γνωρίζουμε το οικογενειακό περιβάλλον, τις ιδιαιτερότητες, ενδεχομένως τα προβλήματα

ή επιδιώκουμε να τα μάθουμε – δείχνουμε ενδιαφέρον (όχι αδιακρισία)

Παρ' όλ' αυτά...

...πάντα θα υπάρχουν προβλήματα

συνηθισμένα

Πώς μπορώ να έχω πρόβλημα πειθαρχίας ;
Αφού συνήθως κοιμάμαι !

ή ακραία

που δημιουργούν απόσταση

και μας καλούν προς επίλυση

Ας τα δούμε...

Προβληματική Μαθητική Συμπεριφορά

Ανεπιθύμητη: μη σύμφωνη με κανόνες, μη αναμενόμενη

Παραβατική: παραβίαση σχολικής ή κρατικής νομοθεσίας

Αποκλίνουσα: παρέκκλιση από το φυσιολογικό σε έκταση και ένταση

Προβληματική συμπεριφορά

Κριτήρια διάκρισης:

Πρόθεση

Κατεύθυνση

Αίτια

Εύρος ευθύνης

Τομέας – πεδίο

Ένταση – σοβαρότητα

Τόπος εκδήλωσης

Τύποι:

Σκόπιμη - μη σκόπιμη

Στον εαυτό, σε άλλους, στο σχολείο

Ενδογενή – εξωγενή – συνδυαστικά

Ατομική – ομαδική

Από ενόχληση στην τάξη μέχρι βία

Μικρές παραβιάσεις μέχρι ποινικά

Εντός – εκτός σχολείου

Άλλα κριτήρια

Ακατάλληλη συμπεριφορά σε σχέση με ηλικία και ανάπτυξη

Επικίνδυνη για τη σωματική υγεία του ίδιου και των άλλων

Συμπεριφορά που προκαλεί ψυχολογική αναστάτωση σε παιδιά και ενήλικες

Συμπεριφορά ανασταλτικός παράγοντας για τη μάθηση

Συμπεριφορά αντίθετη με τις κοινωνικές πρακτικές

Γιατί μας προβληματίζει;

Για να είναι η μάθηση αποτελεσματική χρειάζεται διαχείριση της τάξης.

Όταν οι μαθητές δεν ελέγχονται, δεν συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης - Χάνεται το παιχνίδι της μάθησης.

Η διαχείριση της τάξης είναι αναγκαία προκειμένου να διαμορφωθεί ένα συμμετοχικό, υποστηρικτικό και στοργικό μαθησιακό περιβάλλον.

Κι ακόμη

Μπαίνουν σε δοκιμασία οι διδακτικές μας δεξιότητες και η επαγγελματική αυτοεκτίμηση & αποδοχή.

Δύο είδη διαταραχής στη σχολική παιδαγωγική (συχνά σε αλληλεπίδραση)

Της μάθησης

Διαταραχές όπως η επιθετικότητα, η υπερκινητικότητα, οι φοβίες, οι γλωσσικές διαταραχές, η έλλειψη προσοχής, η απόρριψη, η βία απειλούν και τα δύο.

Αδυναμία μαθητή να ενταχθεί στην ομάδα, να ακολουθήσει κανόνες, να σχετιστεί με δάσκαλο και μαθητές.

Της συμπεριφοράς

Σπουδαιότερες κατηγορίες:

Υπερβολική ενεργητικότητα

Απόσυρση – απομόνωση – παθητικότητα

(χαμηλή αυτοεκτίμηση, συναισθηματικές διαταραχές)

Εκδηλώσεις

Άρνηση υπακοής σε κανόνες, σε γονείς, σε σχολείο

Αρνητική διάθεση συνύπαρξης – καυγάδες

Πρόκληση – αντιδραστικότητα - ψέματα για αποφυγή τιμωρίας

Επιθετικότητα- - φθορά ξένης περιουσίας

Βία σε άτομα

Απάτες – κλοπές – προβλήματα με νόμο

Λεκτική βία

Θέλει να τραβήξει την προσοχή

Δηλώνει δικές του συναισθηματικές ανάγκες (θυμός, φόβος, ενδοοικογενειακή βία) – στέλνει μηνύματα ή αντανακλά αυτό που του συμβαίνει

Θέλει να σοκάρει

Θέλει να εντυπωσιάσει

Θέλει να δει τον αντίκτυπο (εκφοβισμός)

Βασικό:

Δεν παίρνουμε προσωπικά τη λεκτική επίθεση του μαθητή

Πρέπει να θυμόμαστε ότι ο μαθητής δεν απευθύνεται ουσιαστικά σε μας.

Πολύ πιθανό η επιθετική συμπεριφορά να είναι κραυγή βοήθειας για κάποια προσωπική συναισθηματική έλλειψη.

Ακόμη κι αν βλέπει στο πρόσωπό μας έναν αντιπαθή θεσμό, και πάλι δεν πρόκειται για προσωπική επίθεση.

Συνεπώς, λαμβάνουμε υπόψη αυτή την παράμετρο στην αντίδρασή μας.

Παράγοντες που εμποδίζουν τη διδασκαλία

- έλλειψη συγκέντρωσης
- διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο
- αρνητική συναισθηματική στάση
- μη ισότιμη συμμετοχή στο διάλογο
- διαφορετικές αξίες και διαφορετική αντίληψη εννοιών
- προκατάληψη
- έλλειψη σεβασμού

Τρόποι απόκτησης λεκτικής και εξωλεκτικής επικοινωνίας

- ενεργητική ακρόαση
- σωστές ερωτήσεις
- γλώσσα του σώματος
- ενσυναίσθηση
- οπτική επαφή

Αιτίες (σε αλληλεπίδραση)

Εσωτερικές – ενδογενείς

Ψυχολογικές

Κληρονομικές

Λειτουργικές

διαταραχές

Μαθησιακές δυσκολίες

Προδιάθεση

Εξωτερικές –
περιβάλλοντος

Οικογένεια

Σχολικό περιβάλλον

Κοινωνικό περιβάλλον

Λόγοι ανεπιθύμητης συμπεριφοράς

Αντιπάθεια προς το σχολείο

Αμφισβήτηση εξουσίας

Αδυναμία ένταξης – κοινωνική απομόνωση

Άγνοια κανονισμών

Αντιφατικοί κανονισμοί

Μετάθεση προσωπικών προβλημάτων στο σχολείο

Άγχος

Διδακτικό στυλ

Προέλευση αιτίων

Μαθητής

Δάσκαλος

Μάθημα

Σχολείο

Κοινωνικό πλαίσιο

Μερικές φορές φταίμε κι εμείς

By Frits Ahlefeldt

Τηρουμένων των αναλογιών...

J. Steen: «Τάξη σχολείου με δάσκαλο που κοιμάται», 1672

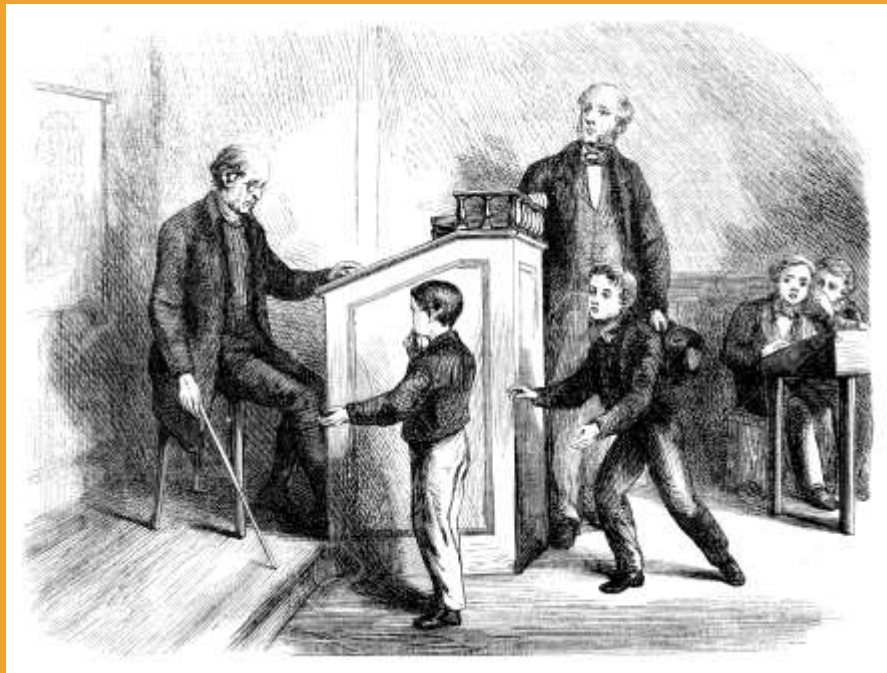
Theophile Emmanuel Duvarger: "Όταν η γάτα λείπει παίζουν τα ποντίκια", 1850-1860

Albert Anker: «Σχολική εξέταση», 1862

J. Steen: «*Το σχολείο του χωριού*», 1665 (Εθνική Πινακοθήκη Τέχνης του Δουβλίνου)

Ένας κανόνας:

Κάθε συμπεριφορά παρουσιάζεται σ' ένα κοινωνικό πλαίσιο. Άρα η αύξηση ή μείωσή της εξαρτάται από τη δυναμική της συμπεριφοράς των άλλων.

Κι ένα σημείο που χρειάζεται προσοχή:

Η περιγραφή του προβλήματος πρέπει να αφορά τη συμπεριφορά και όχι την προσωπικότητα (όχι τι είναι αλλά τι κάνει).

«Είναι ζωηρός, νευρικός, ανώριμος»: εμφανίζει ως εγγενές της προσωπικότητας το πρόβλημα, ενώ

«Σηκώνεται από τη θέση του, απαντάει χωρίς να σκεφτεί» εστιάζει στην εκδήλωση.

Αντιδράσεις προς αποφυγή

ENSEIGNANT :
UN MÉTIER D'ÉCOUTE...

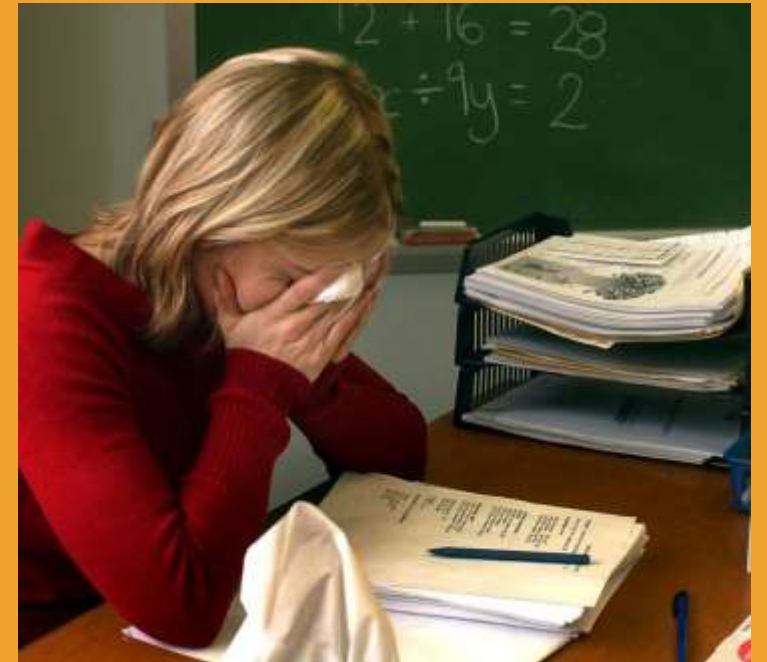
SILENCE !!
TU AS TORT !!

Όταν, λοιπόν, το μάθημα γίνεται ... πάθημα

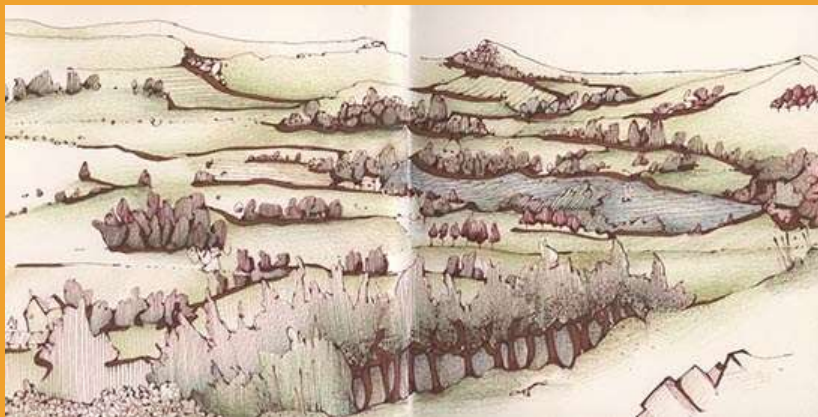
Παρότι κάποτε απελπιζόμαστε...

Παρότι
κάποιες
φορές
σηκώνουμε
τα χέρια
ψηλά...

Παρότι κάποια παιδιά είναι παραγωγικά όταν βαριούνται...

Μαθητικά τετράδια
Ζωγραφισμένα σε ώρα μαθήματος

Πρέπει κάτι να κάνουμε

Μερικές φορές αρκεί μια μικρή κίνηση,
για να αλλάξει τα πράγματα...

Πώς αισθάνονται τα παιδιά; Κάποιες φορές πρέπει να μπούμε στη θέση τους

Μαθητικές γελοιογραφίες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ . . .

Μαρία Παλιού
Τετάρη Ηλιορίτη
Κατερίνα Σοφικού
Ελένη Τσίλλικου

ΒΑΘΜΟΙ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ

Όνομα Μαθητή:
Αριθμός Μητρώου:
Μικρότερη Γραμμή:
Τετράμηνο:
Τάξη:

	1 ^ο ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	2 ^ο ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ
ΑΡΧΑΙΑ	20	20	20
ΑΛΓΕΒΡΑ	19	20	20
ΙΣΤΟΡΙΑ	19	20	20
ΧΗΜΕΙΑ	20	20	20
ΕΚΘΕΣΗ	20	20	20
ΒΙΟΛΟΓΙΑ	20	20	20
ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	19	20	20
ΨΥΣΙΚΗ	20	20	20
ΨΙΛΟΙ	0	0	0
ΧΟΜΠΥ	-2	1	0
ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΡΟΝΟ	0	0	0
ΞΕΚΟΥΡΑΣΗ	3	-3	0
ΥΠΝΟΣ	1	-2	0
Απουσίες	-	-	0

Τι να αποφεύγουμε στη διαχείριση τάξης

Λάθη χρόνου και στόχου – σύντομη διακοπή μαθήματος υπό όρους

Υπερβολική αντίδραση

Απειλές

Υπερβολικές προσταγές

Προσβολές μπροστά στους συμμαθητές

Σαρκασμό

Ψυχολογικές ερμηνείες συμπεριφοράς

Προδιαθεσιακή απόδοση αιτίου

Υποτίμηση προβλημάτων μαθητών

Μη χρήση πρώτου προσώπου για να πούμε πώς αισθανόμαστε για μια κατάσταση

Επίκληση επαγγελματικής αυθεντίας

Δραματοποίηση προβλήματος και παρατεταμένη ενασχόληση - διακοπή διδασκαλίας

Προσοχή στην αυτο-εκπληρούμενη προφητεία

Η «αυτο-εκπληρούμενη προφητεία» συντελείται στη βάση ενός φαύλου κύκλου προσδοκιών και ανταποκρίσεων.

Οι αντιλήψεις και οι προσδοκίες του εκπαιδευτικού (που συχνά διαμορφώνονται με κριτήρια την κοινωνικοοικονομική προέλευση, το φύλο ή την επίδοση του μαθητή) μεταφέρονται στον ίδιο.

Ο διδασκόμενος ανταποκρίνεται με βάση τη στάση του δασκάλου όπως την εισπράττει ο ίδιος. Στο τέλος, η επίδοση του μαθητή προσαρμόζεται όλο και περισσότερο σε αυτό που περιμένει ο δάσκαλος.

Τι να κάνουμε

Οπτική επαφή

Φυσική προσέγγιση

Ερώτηση (όχι δύσκολη) προς μαθητή (τον επαναφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία)

Έπαινος επιθυμητής συμπεριφοράς (συμμαθητή)

Άμεση παρέμβαση (ονομαστική κλήση μαθητή, κατονομασία συμπεριφοράς, αναφορά στο δέον, υπενθύμιση κανόνων και αναμενόμενης συμπεριφοράς – σύντομα και σταθερά)

Να γνωρίζουμε το επόμενο βήμα – κλιμάκωση (προειδοποίηση, ιδιωτική συζήτηση, απώλεια προνομίων, γραφείο διευθυντή, συζήτηση με γονείς, αποβολή)

Κίνητρα αντί για τιμωρία

Υποχρεώνουμε να δείξουν τον καλό εαυτό τους

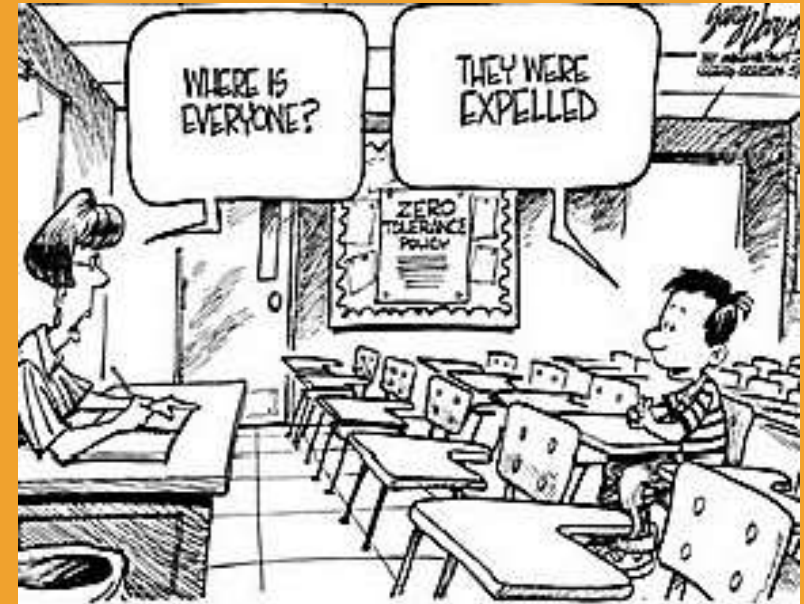
Εκμεταλλευόμαστε τις δυνατότητές τους, τις κλίσεις τους (κάθε παιδί έχει δυνατότητες)

Ας μην ξεχνάμε ότι...

«Η παρουσία των μαθητών στην τάξη είναι υποχρεωτική, αλλά την προσοχή τους πρέπει να την κερδίσουμε. Τη συμμόρφωσή τους μπορούμε να την επιβάλουμε, αλλά η δέσμευσή τους είναι καθαρά προσωπική τους επιλογή.»

«Η δουλειά του καθηγητή δεν είναι να διδάσκει, αλλά να δημιουργεί το κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές θα μάθουν αυτό που θέλουμε»

Phillip Schlechty (Πανεπιστήμιο Οχάιο)

Δεδομένα

- Όσο καλύτερο έλεγχο ασκεί ο εκπαιδευτικός σε μια τάξη, τόσο περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής δίνονται στα παιδιά.
- Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνθήκες αυτοελέγχου και αυτορρύθμισης.
- Η σχολική τάξη αποτελεί κοινωνικό σύστημα.
- Δεν αρκεί η κατανόηση της συμπεριφοράς των παιδιών, χρειάζεται η συνειδητοποίηση της δικής μας συμπεριφοράς - πολλά από τα προβλήματα ελέγχου που προκύπτουν απορρέουν άμεσα από τον τρόπο που φέρεται ή αντιδρά ο εκπαιδευτικός.
- Χρειάζεται ανάπτυξη στρατηγικών.

Στρατηγικές ανάπτυξης θετικού κλίματος σε:

Προσωπικό Επίπεδο

(σύνδεση με τον εκπαιδευτικό)

Μαθησιακό Επίπεδο

(έμφαση στα ενδιαφέροντα και ικανότητες του μαθητή για μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων του)

Κοινωνικό Επίπεδο (σχέση

με τους υπόλοιπους συμμαθητές)

Υπενθύμιση: Πρόληψη πειθαρχικών προβλημάτων

Καλή διδασκαλία

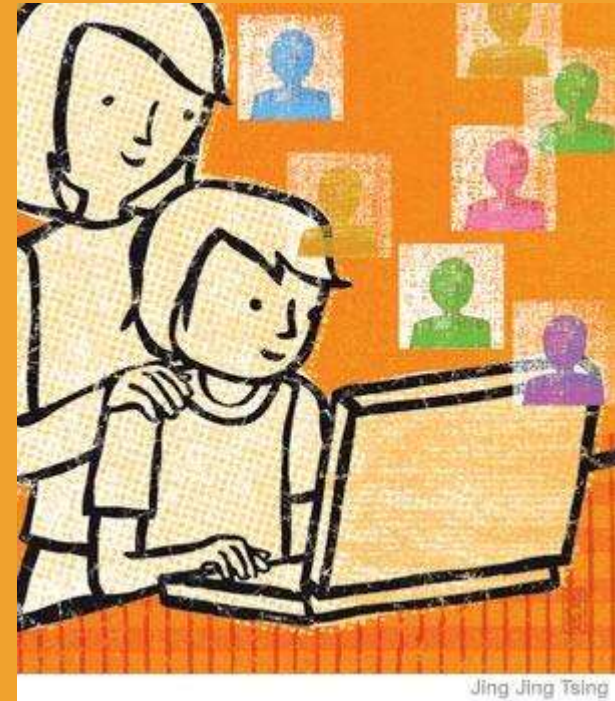
Οργάνωση χρόνου

Ενασχόληση με το αντικείμενο της διδασκαλίας

Ομαλότητα ροής δραστηριοτήτων

Στρατηγικές καθοδήγησης της τάξης

Δραστηριοποίηση όλης της τάξης

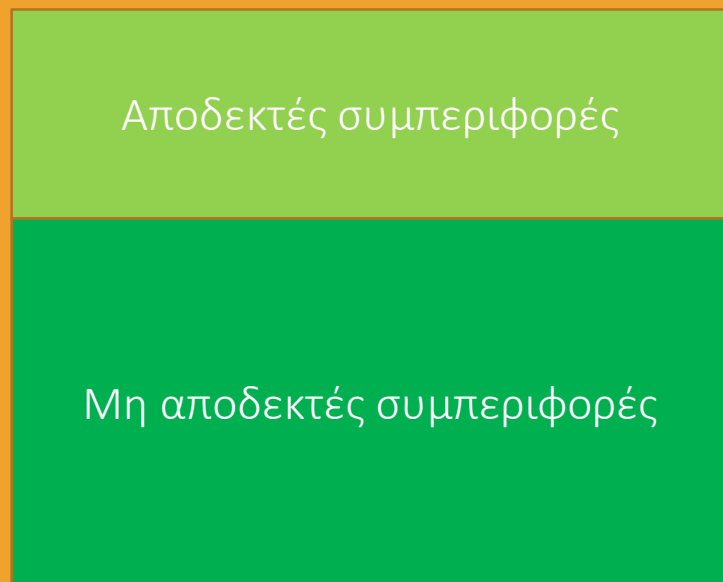

Υπενθύμιση: Ο δάσκαλος είναι άνθρωπος.

Γι' αυτό, όμως, μπορεί και να αλλάζει...

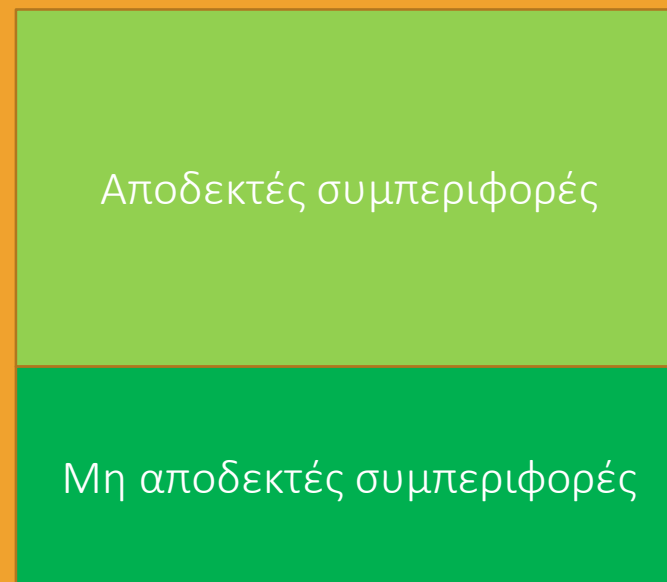
Το μοντέλο ΕΑΔ (Εκπαίδευση Αποτελεσματικού Δασκάλου)

Το παράθυρο συμπεριφοράς

–

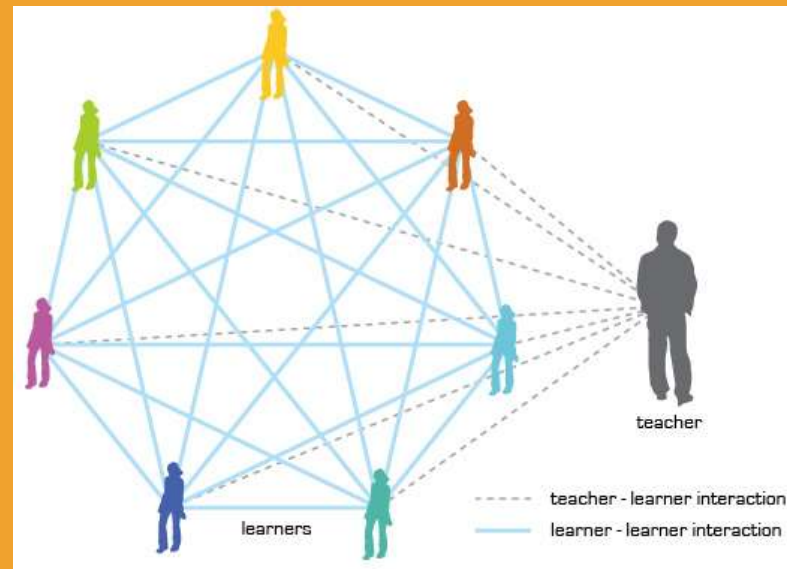
Η μεταβολή της γραμμής αποδοχής

(Παρένθεση: Και οι μαθητές έχουν αντίστοιχο παράθυρο)

Δημιουργούν αναμονές και προσδοκίες για τους καθηγητές τους.

Και οι δυο πλευρές μπορούν να μεταβάλουν τις γραμμές αποδοχής και να βρουν κοινούς κώδικες.

Σε ποιον ανήκει το πρόβλημα

Πρόβλημα του μαθητή:

όταν δεν ικανοποιούνται οι δικές του ανάγκες
(θα θέλαμε να αισθανόταν διαφορετικά)

Πρόβλημα του δασκάλου:

όταν η συμπεριφορά του μαθητή είναι κάτω από τη
γραμμή αποδοχής
(η συμπεριφορά του μας ενοχλεί)

Ο δάσκαλος πρέπει να διαχωρίζει

σε ποιον ανήκει το πρόβλημα, ώστε να φέρεται ανάλογα

*Ο μαθητής εκφράζει θυμό
για τους γονείς του
Ο μαθητής έχει το πρόβλημα*

*Περιοχή χωρίς πρόβλημα
Περιοχή διδασκαλίας -
μάθησης*

*Ο μαθητής γράφει πάνω στο
θρανίο
Ο δάσκαλος έχει το
πρόβλημα*

Μια πρόταση (ας τη σκεφτούμε)

Στο πρόβλημα του δασκάλου επιλέγουμε να μιλήσουμε στο α' ενικό (και όχι στο β')

Π.χ.

«Όταν γίνεται φασαρία (αιτία του προβλήματος χωρίς αρνητική κριτική)

Χάνω τον ειρμό μου (αντίκτυπο που έχει στη δουλειά μου)

Και αυτό με εκνευρίζει» (συναισθήματα σε σχέση με τον αντίκτυπο, δηλαδή με το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς και όχι με τον μαθητή)

Κίνητρα

Βρες τι κινητοποιεί
τους μαθητές και
διατήρησέ το σε
προτεραιότητα.

Βάλε κανόνες στην
τάξη και να
επιμένεις σταθερά
σ' αυτούς,

Διαχείριση τάξης

Πειθαρχία στην
τάξη

Βάλε ποικιλία στις
μεθόδους και τα
μέσα διδασκαλίας.
Κάνε την τάξη πιο
μαθητοκεντρική.

Μεθοδολογία

Σχεδιασμός μαθήματος

Πάντοτε σχεδιάζε
το μάθημά σου.

Μην πατρονάρεις
τους μαθητές. Να
τους φέρεις σαν
να είναι
σκεπτόμενα όντα.
Να είσαι δίκαιος/η.

Επικοινωνία

Όλα αυτά είναι εντέλει
η τιμωρία μας ή μήπως η αμοιβή μας;

Διαχείριση συγκρούσεων

Όσο στενότερη η αλληλεξάρτηση, όσο στενότερη η σχέση τόσο πιθανότερη η σύγκρουση

Το κίνητρο της διατήρησης των σχέσεων μας κάνει να υπομένουμε τις συγκρούσεις

Οι συγκρούσεις μπορεί να έχουν δυσμενή αποτελέσματα (ψυχολογικά, κοινωνικά)

Είναι όμως φυσιολογικές και έχουν και θετικές πλευρές (έκφραση επιθυμιών, αποφυγή μειζόνων αρνητικών εκβάσεων, άνοιγμα διαύλων επικοινωνίας και δυνατότητας εξόδου, κλπ.)

Διαχείριση συγκρούσεων

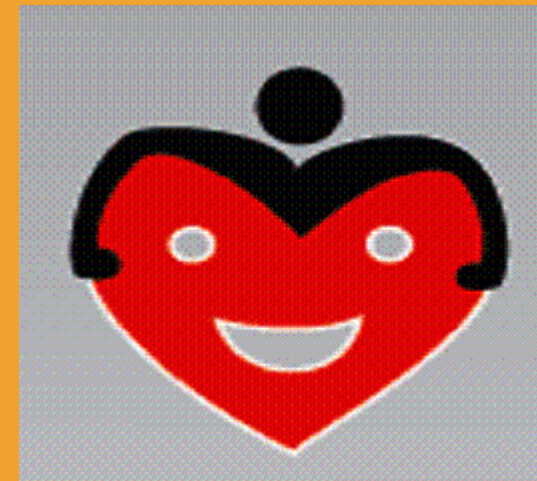
Ενεργοποίηση όλων των εμπλεκόμενων στη συγκρουσιακή κατάσταση (παιδί, συμμαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) με σκοπό τη συνεργασία.

Ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης συγκρούσεων (αναπλαισίωση, ενσυναίσθηση, διευκρίνιση στόχων, διαπραγμάτευση, αναγνώριση δικαιωμάτων στους άλλους).

Διαπροσωπικές δεξιότητες για τη διαχείριση της σύγκρουσης

1. Ενεργητική ακρόαση
2. Ενσυναίσθηση
3. Παρρησία (λες πράγματα δύσκολα να ειπωθούν χωρίς συναισθηματική αμηχανία, χωρίς γνωστικές επιφυλάξεις και περιστροφές – και η ευθύτητα έχει τπν τρόπο της: μίλα απλά)
4. Αποφυγή προδιαθεσικών αποδόσεων αιτίου
5. Επικοινωνιακή ανατροφοδότηση
6. Λύση προβλήματος

Ενσυναίσθηση

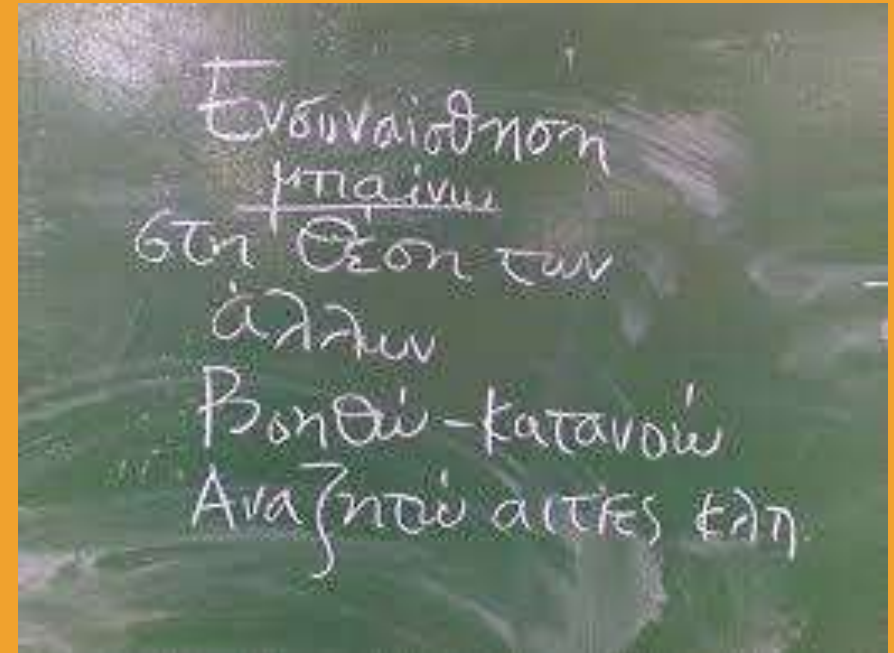
Την ενσυναίσθηση την καλλιεργείς .

Έχει διαδικασίες, μηχανισμούς.

Δεν στηριζόμαστε στο ιδιοσυγκρασιακό χάρισμα.

Δεν σημαίνει ταύτιση (δεν κλαίμε μαζί)

Σημαίνει «καταλαβαίνω – γνωστικά - πώς νιώθεις, ειδάλλως δεν μπορώ να σε βοηθήσω».

Λύση

Πρέπει να έχεις μια πρόταση, αν θες να διαχειριστείς τη σύγκρουση

Πρέπει να έχεις κάνει υποθέσεις για το χειρότερο δυνατό σενάριο

Ελάχιστο μέγιστο: η κόκκινη γραμμή, δηλαδή το ελάχιστο δυνατό μεταξύ των καλύτερων/ άριστων επιθυμητών αγαθών ή εκβάσεων

Μέγιστο ελάχιστο: το μέγιστο δυνατό ή καλύτερο μεταξύ των χειρότερων εκβάσεων

Αντιμετώπιση πειθαρχικών

Έμφαση στη συμπεριφορά όχι στο άτομο (διαχωρισμός πράξης από άτομο)

Αυστηροί με το πρόβλημα – επιεικείς με τους ανθρώπους

Δεν υπάρχουν συνταγές και συμβουλές

Πρέπει να αντιμετωπίζονται, διότι μπορεί να εξελιχθούν

“Επειδή ρίχνεις μπαλίτσες στην τάξη θα πρέπει να πας στο γραφείο του διευθυντή. Δεν έχω τίποτα προσωπικό μαζί σου, είναι θέμα διαχείρισης τάξης”

Μορφές αντιμετώπισης ανεπιθύμητης συμπεριφοράς

Αγνόηση

Παρέμβαση

Τιμωρία ως φυσική συνέπεια παραπτώματος

Ποινές που δεν συνιστώνται:

Σωματική τιμωρία

Επιβολή επιπλέον εργασιών
(συνήθως άσχετη με το
παράπτωμα, συνδέει την
εργασία με την τιμωρία)

Αποπομπή από το μάθημα
(μαθησιακά κενά, συχνά
καλοδεχούμενη, κίνδυνοι
για μαθητές)

Ποινές που συνιστώνται

Περιορισμοί στη
συμπεριφορά

Περιορισμοί προνομίων

Αποβολή από ομάδα

Απειλή ποινής με
υπενθύμιση όχι με
εκφοβισμό (αναμενόμενης
συμπεριφοράς,
δεσμεύσεων, συνεπειών)

Ο δάσκαλος πρέπει να ξέρει ότι:

Η προβληματική συμπεριφορά είναι κατά κάποιο τρόπο αναπόφευκτη.

Πρέπει να αλλάζουν όλοι οι παράγοντες που μπορούν να ελεγχθούν.

Το παρελθόν δεν αλλάζει.

Το κατάλληλο σχολικό περιβάλλον είναι φορέας αλλαγής.

Ό,τι συμβαίνει μέσα στην τάξη μπορεί να ελεγχθεί και να αλλάξει.

Χρειάζεται και η συμβουλή του ειδικού.

Ο δάσκαλος είναι φορέας εκπαίδευσης αλλά και σύμβουλος.

Η συμβουλευτική στοχεύει στην ολόπλευρη ανάπτυξη.

Ο θυμός μπορεί να είναι πόνος...

Συμπεριφορική προσέγγιση

Οι συνέπειες μιας συμπεριφοράς καθορίζουν την επανάληψη ή την εξάλειψή της

«ερέθισμα- αντίδραση- αποτέλεσμα»

Εντοπίζονται οι συνθήκες στις οποίες εκδηλώνεται το πρόβλημα συμπεριφοράς

Ανάλυση του προβλήματος συμπεριφοράς

Ορισμός βασικών κανόνων συμπεριφοράς με θετική διατύπωση (π.χ. όχι «δεν μιλώ όταν γράφω», αλλά «συγκεντρώνομαι όταν γράφω»)

Τακτική υπενθύμιση κανόνων / σύστημα υπενθύμισης (π.χ. γραμμένοι)

Σύστημα θετικών / αρνητικών συνεπειών

Τεχνικές

Θετική ενίσχυση

Ευχάριστη συνέπεια που ακολουθεί μια επιθυμητή συμπεριφορά:

Παροχή ενός ευχάριστου ερεθίσματος/κατάστασης μετά την εμφάνιση της επιθυμητής συμπεριφοράς. Άρα αύξηση πιθανότητας να επανεμφανιστεί η συμπεριφορά.

έπαινος

χαμόγελο

χειροκρότημα

πόντοι

βραβείο

δραστηριότητα ...

Αρνητική ενίσχυση

Παρουσία μιας συμπεριφοράς τα αποτελέσματα της οποίας οδηγούν στη φυγή ή στην αποφυγή αποστροφικού γεγονότος.

Μετακίνηση ενός δυσάρεστου ερεθίσματος (π.χ. απομάκρυνση πόνου) άρα αύξηση πιθανότητας να μη συμβεί ανεπιθύμητη συμπεριφορά και στο μέλλον.

Αφαίρεση ενός αρνητικού ερεθίσματος ή κατάστασης μετά την εμφάνιση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

Π.χ. Ένας μαθητής διακόπτει συνέχεια το μάθημα.

Ο εκπαιδευτικός αποφασίζει να μην επιτρέψει στον μαθητή να παρακολουθήσει το μάθημα, για να μειώσει την ανεπιθύμητη συμπεριφορά του.

Έτσι, τον βγάζει έξω από την τάξη.

Όμως, αποδεικνύεται ότι λειτουργεί ως ενίσχυση της μη αποδεκτής συμπεριφοράς. Ο μαθητής εξακολουθεί να διακόπτει το μάθημα.

Συνεπώς, η απομάκρυνση του από το μάθημα δεν έχει το αναμενόμενο αποτέλεσμα (δηλαδή τη μείωση της μη αποδεκτής συμπεριφοράς), αλλά τελικά φαίνεται ότι για το μαθητή το να βγαίνει έξω από τη τάξη λειτουργεί ως αρνητική ενίσχυση για τη συμπεριφορά του, αφού βγαίνοντας έξω από την τάξη αποφεύγει το μάθημα, που μάλλον δεν του αρέσει.

Απόσβεση

Κάθε φορά που ένας μαθητής εκδηλώνει τη μη αποδεκτή συμπεριφορά (π.χ. μιλάει χωρίς άδεια), ο εκπαιδευτικός δεν αντιδρά καθόλου σε αυτή τη συμπεριφορά (δεν κάνει κανένα σχόλιο ή δεν κοιτάζει προς τον μαθητή). Έτσι, ο μαθητής δεν αποκτά την προσοχή που ίσως θέλει και σταδιακά σταματά να μιλά χωρίς άδεια. Είναι πολύ πιθανό, η απόσβεση να επιφέρει προσωρινή έξαρση της συμπεριφοράς του μαθητή. Τότε, είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός να διατηρήσει μία σταθερή και ψύχραιμη στάση.

Υπερδιόρθωση

Έχει δύο μορφές:

(α) την άμεση αποκατάσταση της ζημιάς που έχει προκληθεί από την προβληματική συμπεριφορά

(β) την εφαρμογή της κατάλληλης συμπεριφοράς από το παιδί με την προβληματική συμπεριφορά

(π.χ. όταν ένας μαθητής μιλάει με θυμό και χρησιμοποιεί άσχημες εκφράσεις, ο εκπαιδευτικός απαιτεί από το μαθητή να μιλά με θετικές εκφράσεις και με ηρεμία)

Προσωρινή απομάκρυνση

Η απομάκρυνση του μαθητή από ένα χώρο ή δραστηριότητα που ενισχύει την συμπεριφορά του για να ηρεμήσει (ακόμη και σε άλλο θρανίο), αλλά να έχει προηγηθεί απαίτηση εκδήλωσης θετικής συμπεριφοράς πριν την απομάκρυνση.

Σταδιακή διαμόρφωση

Ο μαθητής ενισχύεται για κάθε συμπεριφορά που πλησιάζει στην επιθυμητή συμπεριφορά.

Σε αυτή την τεχνική, το ενδιαφέρον του δασκάλου είναι να ενισχύσει μικρές ενδείξεις αποδεκτής συμπεριφοράς, ώστε σταδιακά να διαμορφώσει με τη χρήση της ενίσχυσης μία συνολικά κατάλληλη συμπεριφορά.

Σύστημα συμβολικών αμοιβών

Μία θετική συμπεριφορά επιβραβεύεται με συμβολικές αμοιβές (αμοιβές που μπορούν να ανταλλαχθούν με κάποιες άλλες ενισχύσεις)

Ανάλυση έργου

Η ανάλυση της τελικής αποδεκτής συμπεριφοράς σε βραχύχρονους και μακρόχρονους στόχους (σταδιακή απόσβεση: π.χ. να σηκωθεί από το θρανίο 3 φορές, 2 φορές, 1 φορά)

Το αμοιβαίο συμβόλαιο συμπεριφοράς

Γραπτή συμφωνία ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και το παιδί, που προσδιορίζει με ακρίβεια ποιες συμπεριφορές επιβραβεύονται και ποιες ενισχύσεις προσφέρονται όταν το παιδί συμπεριφερθεί κατάλληλα (μπορεί να είναι και βραχυπρόθεσμο).

Έμφαση στη λογική που υπάρχει πίσω από τους κανόνες
Συμμετέχουν και οι δύο πλευρές στη διαμόρφωσή του
Δεσμεύει και τους δύο

Εκπαίδευση σε αυτοκαθοδήγηση

Ρύθμιση συμπεριφοράς από το ίδιο το άτομο – τεχνική ελέγχου σκέψεων – συναισθημάτων

Δίνεις οδηγίες και τις επαναλαμβάνει εσωτερικά ή όχι, τον διακόπτεις: «Τι σκέφτεσαι; Τι αποφάσισες;»

Χρειάζεται ισχυρό κίνητρο το παιδί και συνεργασία με το δάσκαλο

Παιχνίδι ρόλων

Είναι η διαδικασία ταύτισης του παιδιού με ένα ρόλο που περιλαμβάνει κοινωνικές δεξιότητες

Παρατήρηση και ερμηνεία της προβληματικής συμπεριφοράς από τον ίδιο το μαθητή

«Εσύ και ο Γιάννης παίζετε μαζί έξω στην αυλή. Ξαφνικά εγώ έρχομαι, χαλάω το παιχνίδι σας και αρχίζω να γελάω. Τι θα έκανες ή τι θα έλεγες σε αυτή την περίπτωση;».

Ο εκπαιδευτικός αποφεύγει να αξιολογήσει το μαθητή για τις πράξεις του. Ο στόχος είναι ο μαθητής να συνειδητοποιήσει πώς διαμορφώνονται οι συγκεκριμένες αντιδράσεις του, ώστε να μπορεί να τις ελέγξει.

Διδασκαλία εναλλακτικών τρόπων αντίδρασης

Δίνουμε μια υποθετική κατάσταση, ρωτάμε το μαθητή τι θα έκανε, αν δώσει ανώριμη απάντηση ή βίαιη, λέμε: «Ναι αυτό είναι μια λύση, αλλά τι άλλο θα μπορούσες να κάνεις, ποια άλλη λογική λύση θα μπορούσες να χρησιμοποιήσεις;»

Τιμωρία

Έπια (μπορεί να είναι ειρωνεία), άμεση, ευγενική

Θεωρείται πάντως ότι δεν έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και κάποτε αντίστροφα, δημιουργεί θυμό ή αύξηση ανοχής (δηλαδή συνηθίζει), κ.ά.

Αρνητικές επιπτώσεις τιμωρίας

Μείωση συχνότητας δράσεων γενικά
(αρνητικών και θετικών)

Γενίκευση

(σύνδεση του φόβου με το περιβάλλον του σχολείου)

Πρόκληση θυμού

Επιζήτηση ανακούφισης (σε άλλα παιδιά)

Αύξηση ανοχής

Οικοσυστημική προσέγγιση

Η συμπεριφορά ενός ατόμου καθορίζεται από το πλέγμα των σύνθετων και ποικίλων σχέσεων του με τους άλλους.

Η αντίδραση σε ένα γεγονός συνδέεται με τη σημασία (το νόημα) που το άτομο αποδίδει σε αυτό το γεγονός.

Η αλλαγή στις αντιλήψεις επιφέρει αλλαγή στην αντίδραση.

Ο καθένας αποτελεί μέρος ενός οικοσυστήματος: κάθε αλλαγή σε ένα μέλος του οικοσυστήματος επηρεάζει και τα άλλα μέλη.

Η οικοσυστημική προσέγγιση δεν επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στη διάγνωση του προβλήματος αλλά στην αλλαγή της προβληματικής κατάστασης. Ο εκπαιδευτικός συνεκτιμά το κάθε πρόσωπο στην τάξη και το σχολείο ως μέρος του προβλήματος και παράγοντα επίλυσής του.

Οι ερμηνείες και η στάση του εκπαιδευτικού επηρεάζουν τις ερμηνείες και τη στάση των μαθητών, άρα η αλλαγή της συμπεριφοράς των μαθητών θα επέλθει (και) με αλλαγή της συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού.

Θετική υποδήλωση των κινήτρων

Η θετική υποδήλωση των κινήτρων στηρίζεται στις ακόλουθες υποθέσεις:

1. Μία προβληματική συμπεριφορά μπορεί να συνδέεται με αρνητικά αλλά και θετικά κίνητρα.
2. Η απόδοση θετικού κινήτρου σε μία προβληματική συμπεριφορά μπορεί να επηρεάσει θετικά την κατάσταση.

Η δημόσια απόδοση του θετικού κινήτρου μπορεί να δώσει και στο μαθητή την εκδοχή που ούτε ο ίδιος είχε σκεφθεί

Αναγνώριση θετικών λειτουργιών

Αναγνώριση θετικής επίδρασης σε ένα πρόβλημα συμπεριφοράς

Π.χ. «Βλέπω ότι δε χρειάζεσαι το χρόνο που σου αναλογεί μέσα στην τάξη, έτσι μπορώ να ασχοληθώ με τους άλλους»

Οδηγεί στον επαναπροσδιορισμό, αφού ο μαθητής δεν επεδίωκε αυτό.

Η τεχνική της κερκόπορτας

Σχολιασμός θετικών πλευρών στη συμπεριφορά ενός μαθητή με πρόβλημα συμπεριφοράς (εκ των έσω **υπονόμευση** της συμπεριφοράς του).

Επικέντρωση στα θετικά (ή σε ένα θετικό) του μαθητή, ανάλογα σχόλια, πιθανός επηρεασμός της προσωπικότητας του μαθητή ενίσχυση θετικών πλευρών της.

Αναπλασίωση

Αφού η συμπεριφορά μας ακολουθεί την ερμηνεία μας,
και αφού υπάρχουν κι άλλες ερμηνείες,
αν αλλάξουμε ερμηνεία, αν δώσουμε θετική ερμηνεία,
αλλάζουμε συμπεριφορά,
κι αυτό αλλάζει τη συμπεριφορά του μαθητή.

Τεχνική αναπλαισίωσης

Διαμόρφωση θετικής εναλλακτικής ερμηνείας και εισαγωγή της ερμηνείας στην προβληματική κατάσταση.

Παράδειγμα: ένας μαθητής που πετάγεται: άτομο με συμμετοχή και ενδιαφέρον, όχι άτομο που θέλει να τραβήξει την προσοχή.

1. Σκεφτείτε το πρόβλημα.
2. Πώς αντιδράτε, τι αποτέλεσμα έχει;
3. Ποια η ερμηνεία σας για τη συμπεριφορά;
4. Ποια θετική εναλλακτική ερμηνεία μπορείτε να δώσετε;
5. Τι θα κάνατε βάσει του 4;

Ενεργητική ακρόαση

Δεξιότητα επικοινωνίας που βασίζεται στην **ενσυναίσθηση**.

Δείχνουμε στους άλλους ότι κατανοούμε πως έχουν σχηματισμένη άποψη (για ποιο πράγμα και για ποιο λόγο).

Είδος θεραπευτικής επικοινωνίας.

Τεχνικές

Ανακεφαλαίωση (για ποιο πράγμα)

Παράφραση – δήλωση σε τακτά διαστήματα

Επιβεβαίωση ενδιαφέροντος

Έλεγχος μηνύματος

«Όπως καταλαβαίνω, αυτό που λες είναι...»

«Δηλαδή το σημείο όπου διαφωνείς είναι...»

Ανταπόκριση (για ποιο λόγο)

Αναφορά στα συναισθήματα ομιλητή ως καθρέφτης, χωρίς σχόλια

«Αυτό που πρέπει να σε ενόχλησε είναι...»

«Ένιωσες ότι...;»

«Αυτό πρέπει να σε ικανοποίησε»

«Καταλαβαίνω την ανησυχία σου»

Επιβεβαίωση ακρόασης

Ο δάσκαλος δείχνει ότι ακούει προσεκτικά (νεύματα, εκφράσεις προσώπου, μικρές φράσεις), χωρίς να εκφράζει γνώμη.

Ο μαθητής ενθαρρύνεται να περιγράψει ελεύθερα τις σκέψεις του.

Καθρέφτισμα

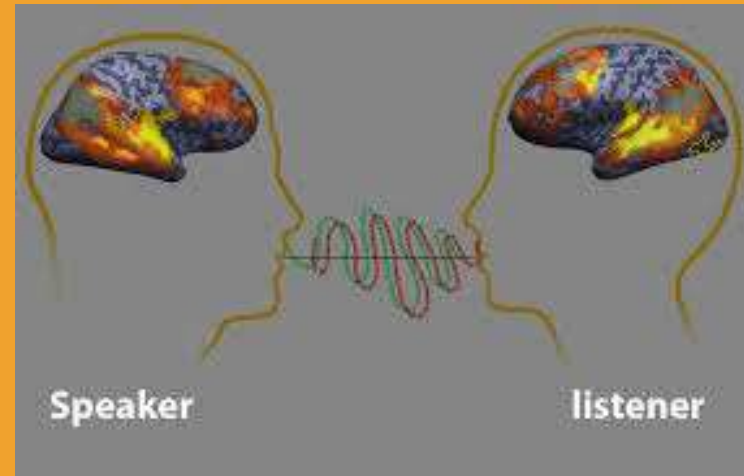
Επανάληψη των φράσεων του μαθητή από το δάσκαλο, διερεύνηση των σκέψεων και συναισθημάτων από τον ίδιο το μαθητή, αφού το ξανασκέφτεται και το επιβεβαιώνει ή το διαψεύδει.

Η χρήση του καθρεφτίσματος βασίζεται στην κρίση του εκπαιδευτικού να παρεμβαίνει επιλεκτικά σε σημεία, ώστε ο μαθητής να περιγράψει πιο διεξοδικά τις σκέψεις και τα συναισθήματά του.

Μαθητής: «Αυτό το σχολείο δεν μου αρέσει καθόλου.» Δάσκαλος: «Δεν σου αρέσει καθόλου.»

Μαθητής: «Ναι, κύριε, γιατί όλα τα άλλα παιδιά με κοροϊδεύουν.»

Αντανάκλαση

Προσοχή στα συναισθηματικά στοιχεία του μαθητή, για να συνειδητοποιηθούν και από τον ίδιο.

Μαθητής: «Ο Πέτρος με χτυπάει και με κοροϊδεύει»

Δάσκαλος: «Κι αυτό σε πληγώνει πολύ»

Παράφραση

Ακριβής επανάληψη των σημαντικότερων λέξεων του μαθητή, σύντομη δήλωση σύνοψης, που οδηγεί τον μαθητή να επεξεργαστεί ο ίδιος σκέψεις και συναισθήματα.

Μαθητής: «Μερικές φορές σκέφτομαι ν' αφήσω το σχολείο, έτσι δε θα έχω διάβασμα, αλλά μετά λέω ότι δε θα έλυνα έτσι το πρόβλημα.»

Δάσκαλος: «Δηλαδή νομίζεις ότι θα ντρεπόσουν για τον εαυτό σου αν αφήνες το σχολείο τώρα.»

Ένα νέο (;) πρόβλημα: Μαθησιακές δυσκολίες

Η προβλεπόμενη σύνθεση τάξης μέχρι το 2020:

20% μαθησιακές δυσκολίες

5% δυσλεξία

5% χαρισματικότητα

5% ΔΕΠ (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής)

Μεγάλο ποσοστό με προσωρινά προβλήματα

Εδώ κι αν είμαστε ανεκπαιδευτοί....

Μαθησιακές δυσκολίες

Ανομοιογενής ομάδα διαταραχών που εμποδίζουν την αποτελεσματική χρήση ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή μαθηματικών ικανοτήτων.

Είναι διαφορετικότητα – Εκπαιδευτικές δυσκολίες

Πιο συχνές Μ. Δ.

Δυσλεξία (αποτυχία ανάγνωσης, γραφής, ορθογραφίας)

Ανεπάρκεια μαθηματικών δεξιοτήτων

Υπερκινητικό σύνδρομο (παρορμητικότητα, έλλειψη εστίασης, πολλή κίνηση)

Υποκινητικότητα: όχι τεμπελιά

και άλλες (Δυσφασία: βραδεία ανάπτυξη προφορικού λόγου, προβλήματα σύνταξης, Δυσφωνία: πρόβλημα σε τόνο, ένταση, χροιά φωνής)

ΔΕΠ (Υ)

Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής (Υπερκινητικότητα)

Αίσθηση κατωτερότητας σε σχέση με τις πραγματικές δυνατότητες/ ικανότητες

Δυσκολία εστίασης προσοχής

Δυσκολία διαχείρισης χρόνου

Δυσκολία υλοποίησης ιδεών (υπάρχουν πολλές)

Δυσκολία στην πρακτική οργάνωση της δημιουργικότητας

Υπερκινητικότητα

Παρορμητικότητα

Συνήθη λάθη

Είναι ανώριμο (περιμένουμε να μεγαλώσει)

Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε (κληρονομικότητα)

Είναι κακομαθημένο

Το τιμωρούμε (αναστολή όχι λύση)

Συγχέουμε τα παιδιά με ΔΕΠΥ με εκείνα των οποίων η υπερκινητικότητα έχει σχέση με την περιέργεια, τη δημιουργική ανησυχία

Πλεονεκτήματα

Διορατικότητα

Εφευρετικότητα

Ενεργητικότητα

Διαίσθηση

Αποφυγή πεπατημένης
/πρωτοτυπία

«Φεράρι δίχως φρένα» (Κοκκίνου)

Μειονεκτήματα

Προβλήματα με γονείς, δασκάλους

Κακή σχολική επίδοση

Φόβος, ντροπή, χαμηλή
αυτοεκτίμηση

Παραβατική και παρορμητική
συμπεριφορά

Προβλήματα και στις ενήλικες
σχέσεις

Έχουμε κατά νου ότι

Πρέπει να:

Αυξάνουμε αυτοεκτίμηση

Σπάμε τον κύκλο της αποτυχίας

Δίνουμε ευκαιρία

Ενθαρρύνουμε παιδιά και γονείς

Δεν πρέπει να:

Ταπεινώνουμε

Έχουμε υπερβολικές απαιτήσεις

Το δέον (και χαλεπόν) γενέσθαι

Όταν υπάρχουν παιδιά με ΔΕΠ-Υ σε μια κανονική τάξη, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

να γίνονται κάποιες αλλαγές (μείωση σχολικού έργου, αλλαγή τρόπου διδασκαλίας, καθορισμός σαφών κανόνων, αυτοπαρατήρηση, τροποποίηση του περιβάλλοντος τάξης)

Θετικό παιδαγωγικό κλίμα

Συνεργασία με ειδικούς και με οικογένεια

Φυσικά, χρειάζεται στήριξη και ο δάσκαλος.

Η «βιοποικιλότητα» της σχολικής τάξης

Ο καθένας βάζει τη δική του νότα

Και η ομοιομορφία είναι ενοχλητική

Και κάτι ακόμη

Να αυξήσουμε την ανθεκτικότητά μας

Καλλιέργεια αυτοεκτίμησης

Απόκτηση αίσθησης σκοπού

Δημιουργία κοινωνικού δικτύου

Απόκτηση ελαστικότητας – προσαρμοστικότητας

Καλλιέργεια αισιοδοξίας

Φροντίδα εαυτού

Εμπλοκή εαυτού (όχι διεκπεραίωση)

Καλλιέργεια αντικειμενικότητας απέναντι στο πρόβλημα

Μοίρασμα εμπειρίας

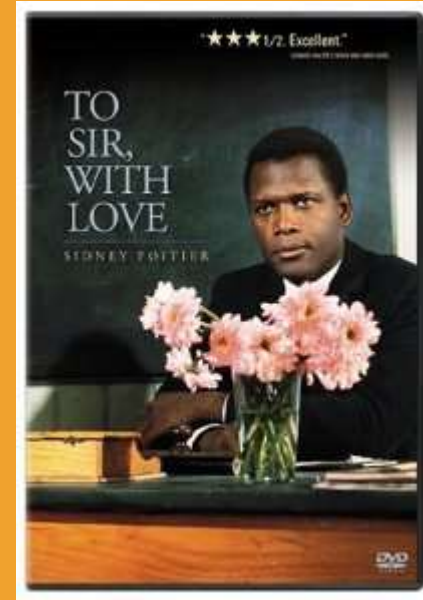
Ας σκεφτούμε και τις ανταμοιβές που παίρνουμε

Ηθικές

Κοινωνικές

Επικοινωνίας, σχέσεων

(Και ας μη σκεφτούμε τις αμοιβές)

Βιβλιογραφία

Βαλιαντή Σταυρούλα, Διαχείριση τάξης – Ένα κομμάτι του παζλ της αποτελεσματικής διδασκαλίας και μάθησης, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2009, διαθέσιμο στο διαδίκτυο

Κορδούτης Παναγιώτης, Η αλληλεξάρτηση στο σχολείο, υλικό σεμιναρίου «Διαχείριση διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο», αιγίδα Παντείου Πανεπιστημίου, 2015

Κορδούτης Παναγιώτης, Η επικοινωνιακή εγγύτητα στο σχολείο, υλικό σεμιναρίου «Διαχείριση διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο», αιγίδα Παντείου Πανεπιστημίου, 2015

Κορδούτης Παναγιώτης, Διαχείριση συγκρούσεων, υλικό σεμιναρίου «Διαχείριση διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο», αιγίδα Παντείου Πανεπιστημίου, 2015

Κοκκίνου – Κλάδη Μαρία, Διαχείριση τάξης, υλικό σεμιναρίου «Διαχείριση διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο», αιγίδα Παντείου Πανεπιστημίου, 2015

Μπότσας Γ., Διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς στην τάξη, διαθέσιμο στο διαδίκτυο

Gordon Thomas, Τα μυστικά του αποτελεσματικού δασκάλου, εκδ. Ερευνητές 2011

McDaniel Thomas, A Primer on Classroom Discipline : Principles Old and New, 1986, άρθρο διαθέσιμο στο διαδίκτυο

και.... η εμπειρία της τάξης

Τέλος,
πάντα υπάρχει χρόνος για μια νέα αρχή!

